

מאת מכון ממרא - כל הזכויות שמורות

[/https://mechon-mamre.org](https://mechon-mamre.org)

סדר נזיקין

מסכת בבא קמא פרק א

דף א,א פרק א הלכה א משנה ארבעה אבות נזיקין השור והבור והמבעה וההבער לא הרי השור כהרי המבעה ולא המבעה כהרי השור לא זה וזה שיש בהן רוח חיים כהרי האש שאין בו רוח חיים לא זה וזה שדרכן לילך ולהזיק כהרי הבור שאין דרכו לילך ולהזיק הצד השוה שבהן שדרכן להזיק ושמירתן עליך וכשהזיק חב המזיק לשלם תשלומי נזק

דף א,ב פרק א הלכה א משנה במיטב הארץ :

דף א,ב פרק א הלכה א גמרא השור זה הקרן דכתיב וכי יגף שור איש את שור רעהו וגו'. עד כדון בתם במועד מניין. או נודע כי שור נגח הוא וגו'. הבור כי יפתח איש בור וגו' בעל הבור ישלם וגו'. המבעה כי יבער איש שדה או כרם משלחי רגל השור והחמור. וכתיב הסר משובתו והיה לבער זה השן. פרוץ גדירו והיה למרמס זה הרגל. וההבער דכתיב כי תצא אש ומצאה קוצים וגו'. אן תנינן ארבעה אבות נזיקין. ותני ר' חייא י"ג נזק צער ריפוי שבת ובושת שומר חנם והשואל נושא שכר והשוכר.

דף ב,א פרק א הלכה א גמרא אמור מעתה מה דתנינן אן להכשר נזקין. מה דתני ר' חייא בין להכשר נזקין בין לניזקי גופו. ר' חגי שאל היך תנינן ארבעה אבות נזיקין אם הכל אמור בשור אחד ניתני שלשה. ואם הכל אמור בשור שלשה ניתני חמשה. אלא כמה

דאשתעי קרייא אישתעיית מתניתא. תולדות הקרן נגיחה נגיפה נשיכה רביצה בעיטה דחייה. ר' יצחק מקשי נגיפה נגיחה עיקר הן ואת עביד לון תולדות. אלא מתחיל בעיקר ומסיים בתולדות. תולדות הבור כל פירקא תליתייא דתנינן בנזיקין. ר' תני הניח גחלת ברשות הרבים ובא אחר ונתקל בה וצלוחיתו בידו נשרפו כליו ונשברה צלוחיתו חייב על הצלוחית משום בור ועל הכלים משום אש. תולדות הרגל. תני בהמה שנכנסה לרשות היחיד והזיקה בין בידה בין ברגלה בין בקרנה בין בעול שעליה בין בשליף שיש בה בין בעגלה שהיא מושכת משלם נזק שלם והמזיק בכרמליי משלם נזק שלם. תולדות השן הוון בעיין מימר פרה שאכלה שעורים וחמור שאכל כרשינין וכלב שליקלק את השמן וחזיר שאכלה בשר כולהון תולדות השן אינון. אמר ר' יצחק כולהון עיקר שן אינון. והא תאני תולדות השן כשדרסה על גבי נוד מלא שמן ובסיכה גופה נהנה. כמה דתימר תמן השן אוכלת והגוף נהנה אוף הכא נהנה גופה. רבי ירמיה בעי היתה מהלכת ופולטת עשבים מהו.

דף ב,ב פרק א הלכה א גמרא א"ר יוסי מה אם המניח גחלת לרשות הרבים עד מקום שהיא מתהלכת היא מזקת. מאי כדון א"ר יוסי בי ר' בון תיפתר במניח סכין סמוכה לרשות הרבים כמה דתימר תמן האש נוגע מצד אחד ונתחלחל כולו אוף הכא אדם נוגע מצד אחד ונתחלחל כולו. ר' יוסי בי ר' בון בשם ר' לוי בור מלא מים ונפל שמה גדי קטן ונכנסו מים דרך אזניו ונתחלחל כולו. וכא נתחלחל כולו. ר' ירמיה בעי היתה מהלכת ומעקרת עשבים בגופה ובקרנה מהו שינוי הוא דרכה לכן ר' בון בר חייה בשם ר' שמואל בר רב יצחק אם לא נאמר שור הייתי למד שור מן הבור מה אם הבור שאין דרכו לילך ולהזיק חייב לשלם. שור שדרכו לילך ולהזיק לא כל שכן. או מה הבור משלם נזק שלם אף השור משלם נזק שלם או מה השור משלם חצי נזק אף בור משלם חצי נזק אילו לא נאמר שור הייתי למד

שור מן הבור או אילו לא נאמר בור הייתי למד בור מן השור

דף ג, א פרק א הלכה א גמרא ולמה תנינתה הכא דאית ליה מילין סגין כן לא הרי מושב כהרי משכב ולא הרי משכב כהרי מושב. ניחא לא הרי מושב כהרי משכב אם מושב בטפח יטמא יטמא משכב בד' טפחים. מפני שטמא משכב בארבעה טפחים יטמא מושב בטפח. ואילו לא נאמר משכב הייתי למד משכב מן המושב אילו לא נאמר מושב הייתי למד מושב מן המשכב ולמה תנינתה הכא דאית לתנוייה סגין מילין. כן לא פרשה נירות כהרי פרשת שילוח טמאין. ולא פרשת שילוח טמאין כהרי פ' נירות. אילו לא נאמר פרשת שילוח טמאין הייתי למד פרשת שילוח טמאין מפרשת נירות. ולמה תנייתה הכא דאית לתנוייה סגין מילין כן הצד השווה שבהן שהן בצו מיד ולדורות. אף כל שהוא בצו מיד ולדורות. א"ר לא צריך הוא שיאמר לכל אחד ואחד. והשור מלמד שהבעלין מיטפלין בנבילי. דכתיב והמת יהיה לו וכתוב בבור והמת יהיה לו. תני רבי ישמעאל יצאו קרקעות שאינן מיטלטלין

דף ג, ב פרק א הלכה א גמרא יצא אדם שאין לו הנייה במותו. והאש מלמדת על כולן שהוא חייב על האונסין: פיסקא. וכשהזיק חב המזיק וכו'. א"ר יוסי הדא אמרה אדם שחבל בחבירו תחילה אע"פ שחזר ונעשה נזק חייב. דכתיב ומכה בהמה ישלמנה <ישלם פחתה> א"ר חנינא מכה בהמה ישלמנה ישלם פחתה. בר פדייה אמר אם טרף יטרף

דף ד, א פרק א הלכה א גמרא יביאהו עד מקום הטריפה לא ישלם. א"ר נסא צורכה להדא דרבי חנינא וצורכה להדא דבר פדייה. אילו איתאמרת דר' חנינא ולא איתאמרת דבר פדייה הייתי אומר להכשר נזקיה לא ישלם כלום לנזקי גופה ישלם פחתה. הוי צורך הוא שיאמר דבר פדייה. או אילו איתאמרת דבר פדיי ולא

איתאמרת דר' חנינא הייתי אומר להכשר נזקיה ישלם פחתה לניזקי גופה ישלם את הכל. הוי צורך שיאמר דר' חנינא וצורך שיאמר דר' פדייה. רב יהודה בשם שמואל אין שמין לא לגנב ולא לגזלן ולא לשואל אלא לנזקין ואני אומר אף לשואל <אין> שמין. ואבא מודה לי ומאן הוא אבא רב או אבא בר אבוח. א"ר חסדא נעשה עיקר טפילה. אתא רב יהודה בשם שמואל אין שמין לא לגנב ולא לגזלן ולא לשואל אלא לנזקים והשומרים כנזקי' הם. רב יהודה שלח שאל לר' לעזר האנס והגנב והגזלן מהו לשום להן א"ל אין שמין לא לגנב ולא לגזלן. ומניין שאין שמין להן אמר רבה בר ממל חיים שנים ישלם חיים ולא מתים. עד כדון גניבה גזילה מניין. א"ר אבין והשיב את הגזילה כאשר גזל:

דף ד, א פרק א הלכה ב משנה כל שחבתי בשמירתו הכשרתי את נזקו הכשרתי במקצת נזקו חבתי בתשלומי נזקו כהכשר כל נזקו. נכסים שאין בהם מעילה נכסים של בני ברית ונכסים המיוחדים חוץ מרשות המיוחדת למזיק ורשות הניזק והמזיק בתשלומין:

דף ד, א פרק א הלכה ב גמרא תני ר' חייה זה השור והבור.

דף ד, ב פרק א הלכה ב גמרא והאש לא תנה. א"ר ירמיה האש להכשר נזקיו. אמר ר' יוסי ואין כיני האש להכשר נזקיו מקבל עליו ההתרייה בדעת זו ולוקה. מאי כדון. האש להכשר נזקיו מקבל עליו נזק צער ריפוי שבת ובושת. הכשרתי במקצת נזקו כהכשר כל נזקו. זה הבור דתני חפר בור תשעה טפחים ובא אחר ועמק בו טפח האחרון חייב. רבי אומר אחר האחרון למיתה ואחר הראשון לנזקין. א"ר יצחק כיני מתניתא אחר אחרון למיתה ואחר שניהן לנזקין. חפר בו עשרה טפחים ובא אחר וסיידו וכיירו שניהן חייבין. מפני שסיידו וכיירו יהא חייב. בשאר לו סוד את הבית הזה וקנה אותו. דמר ר' אמי בשם רבי לעזר

שמירת נזקין כשמירת קניין א"ר סימון תיפטר בחופר בחולות. דתני חפר זה עשרה וזה עשרה זה עשרים וזה עשרים זה מאה וזה מאה כולהן חייבין. כמה שיעורן להמית י"ט ולהזיק כל שהוא סומכוס אומר

דף ה, א פרק א הלכה ב גמרא לעומקו שלשה לאורכו ולרחבו ארבעה. רבי אלעזר הקפר אומר כמלואו של נופל ומהו מלואו של נופל אפי' תרנגול ואפילו גמל: פיסקא. נכסין שאין בהן מעילה. דתני הנכסין הללו נקנין עם נכסין שיש בהן מעילה. רב יהודה בשם שמואל דרבי יוסי הגלילי היא. דתני ומעלה מעל בה' רבי יוסי הגלילי אומר להביא קדשים קלין. בן עזאי אומר להביא את השלמים. אבא יוסי בן דוסאי אומר לא היה בן עזאי אומר אלא על הבכור בלבד. ומה ביניהון מאן דמר שלמים כל שכן מעשר. ומאן דמר בכור הא מעשר לא. ר' שמעון אומר אחד קדשי קדשים ואחד קדשים קלין שחייב באחריות קורא אני בהן בעמיתו וכחש.

דף ה, ב פרק א הלכה ב גמרא ושאינו חייב באחריותן קורא אני בהן בה' וכחש. רב הונא אמר אחד קדשים כשרין ואחד קדשים פסולין קדשים שחייב באחריותן אפילו הן לה' קורא אני בהן בעמיתו וכחש. ושאינו חייב באחריותן קורא אני בהן בה' וכחש ולא בעמיתו וכחש: פיסקא. נכסים שהן של בני ברית. פרט לשור ישראל שנגח לשור של עכו"ם. מנכסין המיוחדין. ולא מנכסי הפקר חוץ מרשות המיוחדת למזיק שהוא פטור נוהגין הן ברשות הניזק והמזיק. א"ר ירמיה אילו תנא חוץ מרשות המיוחדת למזיק ושתק הייתי אומר אחד חצר של שותפין ואחד חצר שאינה לשניהן חייבת. ולמה תנא נוהגין הן ברשות הניזק והמזיק. אלא זה שומר חנם והשואל נושא שכר והשוכר. א"ר יוסי מכיון דתנא חוץ מרשות המיוחדת למזיק אין אנו יודעין שהן נוהגין ברשות הניזק והמזיק. ולמה תנא נוהגין הן ברשות ניזק והמזיק אלא להוציא חצר שאינה של שניהן. אית תניי תני חצר

של שותפין חייבת וחצר שאינה לשניהן פטורה. אית
תניי תניי אפיי חצר שאינה לשניהם חייבת. מאן דמר
חצר של שותפין חייבת וחצר שאינה לשניהן פטורה

דף ו, א פרק א הלכה ב גמרא דכתיב מיטב שדהו. ומאן
דמר אפילו חצר שאינה לשניהן חייבת דכתיב ובער
בשדה אחר מכל מקום רבי יסא בשם ר' יוחנן חצר
השותפין חייבת. א"ר יסא אנא דאייתיתיה מהדא דתני
רבי הושעיה ארבעה כללות היה רבי שמעון בן אלעזר
אומר משום ר"מ בנזקין. כל מקום שיש רשות לניזק
ולמזיק כגון פונדקי וחצר השותפין וכיוצא בהן על השן
ועלה רגל פטור על הנגיחה והנגיפה והנשיכה והרביצה
ועל הבעיטה והדחיה אם תם משלם חצי נזק ומועד
משלם נזק שלם מן העלייה. לניזק ולא למזיק חייב
בכל. למזיק ולא לניזק פטור מן הכל. והכל מודין
בשאין רשות לא לזה ולא לזה כגון בקעה רשות הרבים
וכיוצא בה על השן ועל הרגל פטור על הנגיחה ועל
הנגיפה והנשיכה והרביצה והבעיטה והדחיה תם
משלם חצי נזק ומועד משלם נזק שלם מן העלייה:

דף ו, ב פרק א הלכה ג משנה שום כסף שוה כסף בפני
בית דין ועל פי עדים בני חורין ובני ברית והנשים בכלל
הנזק והניזק והמזיק בתשלומין:

דף ו, ב פרק א הלכה ג גמרא אין אומרים תצא פרה
בטלית אלא שמין את הנכסין בבית דין. שוה כסף
מלמד שאין בית דין שמין אלא נכסים שיש להם
אחריות ואם תפש הניזק במטלטלין שמין לו
מהן. בפני בית דין מלמד שאין שמין לו אלא בפני בית
דין. על פי עדים שאין שמין אלא על פי עדים. בני
חורין ובני ברית יצאו עכו"ם ועבדים ופסולי
עדות. ונשים בכלל הנזק לפי שלא תפש הכתוב אלא
את האיש צריך לרבות את האשה. תני רבי ישמעאל
ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם: והניזק והמזיק
בתשלומין. משלמין חצי נזק. מיכן שמחצין את הנזק
מיכן שזה מפסיד חצי נזק וזה מפסיד חצי נזק:

דף ו,ב פרק א הלכה ד משנה חמשה תמין וחמשה מועדין הבהמה אינה מועדת לא ליגח לא ליגוף לא לישוך ולא לרבוץ ולא לבעוט. השן מועדות לוכל את הראוי לה הרגל מועדת לשבר בדרך הילוכה שור המועד ושור המזיק ברשות הניזק והאדם:

דף ו,ב פרק א הלכה ד גמרא אמר רבי יוחנן דרבי טרפון היא. ברשות הניזק רבי טרפון אומר נזק שלם וחכמים אומרים חצי נזק:

דף ו,ב פרק א הלכה ה משנה הזאב והארי הדוב והנמר והברדלי והנחש הרי אלו מועדין ר' אליעזר אומר בזמן שהן בני תרבות אינן מועדין. והנחש מועד לעולם מה בין תם למועד אלא שהתם משלם חצי נזק מגופו. והמועד משלם נזק שלם מן העלייה:

דף ו,ב פרק א הלכה ה גמרא תני רבי מאיר אומר אף הצבוע. א"ר יוסי בי ר' אבין לא א"ר מאיר אלא בצבוע זכר שיש לו שעה שהוא קשה כארי:

מסכת בבא קמא פרק ב

דף ז,א פרק ב הלכה א משנה כיצד הרגל מועדת לשבת בדרך הילוכה. הבהמה מועדת להלך כדרכה ולשבר היתה מבעטת או שהיו צרורות מנתזין מתחת רגליה ושיברה את הכלים משלם חצי נזק. דרסה על הכלי ושברתו ונפל על כלי אחר ושברו על הראשון משלם נזק שלם ועל האחרון משלם חצי נזק:

דף ז,א פרק ב הלכה א גמרא ואין דרכה להתז צרורות. אמר רבי אמי כשהיה כלי נתון בידי אדם אבל אם היה מונח ברשות הרבים הואיל וזה מונח ברשות וזו מהלכת ברשות פטור. רבה בר ממל אמר בה שתי דרכים אחת יש בה עשבים וצרורות ואחת אין בה עשבים וצרורות הניחא את שאין בה עשבים וצרורות

והלכה בזו שיש בה עשבים וצרורות אע"פ שהוא מונח
בר"ה פטור. רבי לעזר אומר כל דבר שהוא חוץ לגופה
לא חלקו בו חכמים בין ברה"י בין בר"ה

דף ז, ב פרק ב הלכה א גמרא לחצי כופר. מהו שתקבל
העדאה בדבר שהוא חוץ לגופה ר' זעירא אמר מקבלת
רבי אילא אמר אינה מקבלת. אמר ר' זעירא מתניתא
פליגא עלוי שור שמתחכך בכותל ונפל על האדם והרגו
חייב בכופר ופטור ממיתה וכי יש כופר בתם. ואפילו
כרבי אילא לית היא פליגא. ולמה פטור ממיתה
בשהועדה להיות מפלת את הכתלים כשהפילה את
הכותל לא היה אדם שם. א"ר לעזר הטילה גללים
משלם נזק שלם דל כן מה אגן אמרין צריך שיהא
המקלוט בידו. הדא דתימא בשאין דרכה לכן אבל
בשדרכה לכן צריך שיהא המקלוט בידו. רבי הושעיה
רבה ורבי יודן נשייא הוון יתיבין עאל רבי בא בר ממל
ושאל כישכשה בזנבה כגון אילין פירדתא מהו. ולא
אמרינן ליה כלום בתר כן א"ל רבי הושעיה רבה דל כן
מה נן אמרין צריך שיהא תופש בזנבה. הדא דתימר
בשאין דרכה לכן אבל בשדרכה לכן צריך שהוא תופש
בזנבה.

דף ח, א פרק ב הלכה א גמרא ומה פשיטא לון בנזק
שלם ומה צריכה לון בחצי נזק: פיסק'. דרסה על הכלי
ושברתו. ר' ירמיה בעי דרסה על נוד מלא שמן על הנוד
משלם נזק שלם ועל השמן משלם חצי נזק היתה טבלה
מונחת וזכוכית עליה דרסה על גבי הטבלה ונשתברו
הזכוכית על הטבלה משלם נזק שלם ועל הזכוכית
משלם חצי נזק היו שתי טבליות זו על גבי זו דרסה על
העליונה ונשתבר' השנייה על העליונה משלם נזק שלם
ועל התחתונה חצי נזק. היתה טבלה מונחת ברשות
הרבים דרסה עליה והתיזה והלכה ונשתברה ברשות
היחיד אחר מי את מהלך אחר דריסתה או אחר
שבירתה אין תימר אדריסה פטור אשבירתה חייב:

דף ח,א פרק ב הלכה ב משנה התרנגולין מועדין להלך כדרכן ולשבר היה דליל קשור ברגלו או שהיה מהדס ושיבר את הכלים משלם חצי נזק:

דף ח,א פרק ב הלכה ב גמרא רב הונא אמר בשנקשר מאיליו

דף ח,ב פרק ב הלכה ב גמרא אבל אם קשרו הוא משלם נזק שלם. תני תרנגולין שהידסו את העיסה ואת הפירות או שניקרו משלם נזק שלם הידסו עפר על גבי עיסה או על גבי פירות משלמין חצי נזק היו מחטטין בחבל ונפסק הדלי או שנשבר משלם נזק שלם נפל על חבירו על העליון משלם נזק שלם ואתחתון חצי נזק ואינו כעושה בור במקום אחד ומזיק במקום אחר. אמר רבי יוסי בי ר' בון מכיון שאין דרכו ליפול אלא באותו הבור כמי שהוא בורו. תני תרנגולין שנפלו לגינה ושברו החילפין וקירטמו את הירק משלם נזק שלם סומכוס אומר על הקירטום משלם נזק שלם ועל השיבור משלם חצי נזק. תרנגול הפורח ממקום למקום והזיק בגופו משלם נזק שלם ברוח שבין כנפיו משלם חצי נזק סומכוס אומר נזק שלם.

דף ט,א פרק ב הלכה ב גמרא נפח בכליו ושברן משלם נזק שלם:

דף ט,א פרק ב הלכה ג משנה כיצד השמן מועדת לוכל את הראוי לה. הבהמה מועדת לוכל פירות או ירקות אכלה כסות או כלים משלם חצי נזק. במה דברים אמורים ברשות הניזק אבל ברשות הרבים פטור. ואם נהנית משלם מה שנהנית:

דף ט,א פרק ב הלכה ג גמרא ריש לקיש אמר על הראשונה הושבה רבי יוחנן אמר על כולה הושב'. מחלפה שיטתיה דריש לקיש תמן אמר ריש לקיש בשם ר' הושעיה עמדה ואכלה מפירות הצבורין חייבת וכא הוא אמר אכין. אמרו תמן בשם ר' הושעיה

ברם הכא בשם גרמיה. מילתיה דריש לקיש אמר בעטה מהלכת ברבוצה פטור מילתיה דרבי יוחנן אמר בעטה מהלכת ברבוצה חייב. לא סוף דבר בעטה מהלכת ברבוצה או רבוצה במהלכת. בעטה מהלכת במהלכת. אמר רבי אמי לא אמר ריש לקיש אלא בעטה מהלכת ברבוצה פטורה אבל רבוצה במהלכת או מהלכת במהלכת חייבת. תני ר' הושעיה כולה פטור טעמא דר' הושעיה אין קרן ברשות הרבים. רב אמר עמדה ואכלה מפירות הציבורין

דף ט, ב פרק ב הלכה ג גמרא מה היקלו בשם שאכלה מהלכת בין העומדת חומר בקרן שבעטה מהלכת את העומדת. אילפיי אמר עמדה ואכלה מפירות הציבורין חייבת מה היקלו בשן שאכלה מהלכת בין העומדת חומר בקרן שבעטה מהלכת את המהלכת:

דף ט, ב פרק ב הלכה ד משנה כיצד משלם מה שנהנית אכלה מתוך הרחבה משלם מה שנהנית מצידי הרחבה משלם מה שהזיקה. מפתח החנות משלם מה שנהנית מתוך החנות משלם מה שהזיקה:

דף ט, ב פרק ב הלכה ד גמרא רב אמר עקמה צוארה ואכלה משלם מה שהזיקה. והא תנינן מפתח החנות משלם מה שנהנית. מתוך החנות משלם מה שהזיקה. מאי כדון א"ר יוסי בי ר' בון תיפתר כשהיה חמור טעון גדיים ובשעת עברתן פשטו צואריהן ואכלו מפתח החנות משלם מה שנהנית מתוך החנות משלם מה שהזיקה. רב אמר אכלה שעורים משלם תבן והתני ר' חייה ופליג לפיכך אם אכלה חיטין שהן רעות לה הרי זו פטורה.

דף י, א פרק ב הלכה ד גמרא שינת ואכלה משלם נזק שלם מהו שינתן ואכלה משלם נזק שלם היתה קופתו מופשלת לאחוריו בר"ה ופשטה פרה את פיה ואכלה ממנה משלם נזק שלם. סוג שנתון בפתח החנות חציו

מבפנים וחציו מבחוץ ופשטה פרה את פיה ואכלה
ממנה משלם נזק שלם :

דף י, א פרק ב הלכה ה משנה הכלב והגדי שקפצו
מראש הגג ושיברו את הכלים משלמין נזק שלם מפני
שהן מועדין. כלב שנטל את החרר' והלך לו לגדיש אכל
את החררה והדליק את הגדיש על החררה משלם נזק
שלם ועל הגדיש משלם חצי נזק :

דף י, א פרק ב הלכה ה גמרא אית תני תני שקפצו אית
תני תני שנפלו א"ר יוחנן כיני מתניתא שקפצו נפלו לא
בדא. כלב שנטל את החררה ריש לקיש אמר במצית
את האור על כל שיבולת ושיבולת ר' יוחנן אמר

דף י, ב פרק ב הלכה ה גמרא נעשה כזורק את החץ
ממקום למקום. א"ר יצחק בר טבליי מתניתא מסייע
לריש לקיש היה גדי כפות לו ועבד סמוך לו ונשרף עמו
חייב עבד כפות לו וגדי סמוך לו פטור. אם אומר את
שאין כזורק את החץ ממקום למקום על שיבולת
הראשונה נתחייב מיתה מיכן והילך תשלומין. א"ר
יוסי ואת שמע מינה שורו שהדליק את הגדיש בשבת
חייב והוא שהדליק את הגדיש בשבת פטור. אם אומר
את שאינו כזורק את החץ ממקום למקום ויעשה כמי
שחלו עליו תשלומין מיכן והילך יהא חייב
בתשלומין. חד בר נש

דף י, א פרק ב הלכה ה גמרא אפיק פלטירה בפורת
עבר חמרא ותבריה אתא עובדא קומי ר' יצחק בר
טבליי אמר ליה לא חייב לך כלום ולא עוד אלא שאם
ניזוק חייב בנזקו :

דף י, א פרק ב הלכה ו משנה אי זהו תם ואי זה מועד
מועד שהעידו בו שלשה ימים ותם שיחזור בו שלשה
דברי ר' יהודה ר' מאיר אומר מועד שהעידו בו שלשה
פעמים ותם שהתינוקות ממשמשין בו :

דף יא,א פרק ב הלכה ו גמרא מה טעמא דר' יודן מתמול שלשום מה מקיים רבי מאיר מתמול שלשום פתר לה בהפלג נגיחות שאם יצא ביום ראשון ונגח בשני ולא נגח בשלישי נגח אין נעשה שור מועד עד שיגח שלשה ימים זה אחר זה. יצא ביום ראשון ונגח שוורין בשני ונגח כלים בשלישי ונגח חזירין על ידי שלשה מינין לשלשה ימים מהו שיעשה שור מועד יצא ביום הראשון ונגח בשני לא יצא בשלישי יצא ונגח ייבא בתפלוגתה דרב אדא בר אחווה ודרב הונא דאיתפלגון נידה שבדקה עצמה ביום ראשון ומצתה טמא בשני לא בדקה בשלישי בדקה ומצתה טמא רב אדא בר אחווה בשם רב נידה וודאי רב הונא בשם רב אמר נדה ספק. אמר רב הונא תמן הוינא בראשה ותמן הוינא בסיפא ותמן הוינא באמצעיתה אישתאלת לרב ואמר ספק אישתאלת לרב ומר וודאי וחזר ומר ספק רב אדא בר אחווה לא הווה תמן אלא כד מר וודאי. רב ירמיה בשם רב הלכה כר' מאיר בתמה וכר' יודה בהעדאה דתני שור שנגח שלשה פעמים ביום אחד אינו מועד ומה תלמוד לומר מתמול שלשום אלא שאם חזר בו שלשה ימים זה אחר זה אינו נידון אלא כתם. הוינן סברין מימר הלכה כרב הונא

דף יא,ב פרק ב הלכה ו גמרא דו אמר מעין שניהם אתא רב ירמיה בשם רב הלכה כרבי מאיר בתמה וכר' יודה בהועדה:

דף יא,ב פרק ב הלכה ז משנה שור המזיק ברשות הניזק כיצד נגח נגף נשך רבץ בעט ברשות הרבים משלם חצי נזק ברשות הניזק רבי טרפון אומר נזק שלם וחכמים אומרים חצי נזק אמר להן רבי טרפון מה אם במקום שהיקל על השן ועל הרגל ברשות הרבים שהוא פטור החמיר עליהן ברשות הניזק לשלם נזק שלם מקום שהחמיר על הקרן ברשות הרבים לשלם חצי נזק אינו דין שנחמיר עליהן ברשות הניזק לשלם נזק שלם אמרו לו דיין לבא מן הדין להיות כנדון מה ברשות הרבים חצי נזק אף ברשות הניזק חצי נזק אמר

להן אני לא אדון קרן מקרן אני אדון קרן מרגל ומה
אם במקום שהיקל על השן ועל הרגל ברשות הרבים
החמיר בקרן מקום שהחמיר עליהן ברשות הניזק אינו
דין שנחמיר בקרן אמר לו דייו לבא מן הדין להיות
כנדון מה ברשות הרבים חצי נזק אף ברשות הניזק חצי
נזק:

דף יא,ב פרק ב הלכה ז גמרא א"ר יוחנן דר' טרפון
היא דרשות הניזק ר' טרפון אומר נזק שלם וחכמים
אומרים חצי נזק:

דף יא,ב פרק ב הלכה ח משנה אדם מועד לעולם בין
שוגג בין מזיד בין ער בין ישן סימא את עין חברו
ושיבר את הכלים משלם נזק שלם:

דף יא,ב פרק ב הלכה ח גמרא א"ר יצחק מתניתא
בשהיו שניהם ישינין אבל אם היה אחד מהן ישן ובא
חבירו לישן אצלו זה שבא לישן אצלו הוא המועד:

מסכת בבא קמא פרק ג

דף יא,ב פרק ג הלכה א משנה המניח את הכד ברשות
הרבים ובא אחר ונתקל בה ושברה פטור ואם הוזק בה
בעל החבית חייב בנזקיו:

דף יא,ב פרק ג הלכה א גמרא ואין דרך אדם להניח
ברשות הרבים. רב אמר בממלא את כל רשות הרבים
אבל אם אינה ממלא את כל רשות הרבים אין דרך
אדם להיות מניחם ברשות הרבים שמואל אמר

דף יב,א פרק ג הלכה א גמרא או בממלא את כל רשות
הרבים או עד שתהא נתונה על קרן זוית. אמר רבי
לעזר ואפ"י אינה ממלא כל רשות הרבים אם יטילנה
מיכא ויתננה כאן הרי זה בור. ואפילו אינה נתונה על
קרן זוית אין דרך אדם להיות מניחן ברשות הרבים
היתה ממלא כל רשות הרבים אם יטילנה מיכאן

ויתנינה כאן נעשה בור אלא יטול המקל וישברנה או יעבור עליה ואם נשברה נשברה. נישמענה מן הדא שור שעלה על חבירו ובא בעל השור לשמוט את שלו או הוא ששומט את עצמו ונפל ומת פטור אם דחיו ונפל ומת חייב. ולא יכיל מימר ליה אילו שבקתה הוינא יהיב לך נזקך. עוד הוא דו יכיל מימר ליה אילו שבקתה הויתה יהב לי חצי נזק. הגע עצמה שהיה מועד לא כל ממך שאהא מחזר עמך על בתי דינים. הניח חבית ברשות הרבים ובא אחר והניח אחרת סמוכה לה ובא הראשון ליטול שלו אם יטלינה מיכן ויתנינה כאן נעשה בור אלא יטול את המקל וישברנה או יעברו עליה ואם נשברה נשברה. נישמענה מן הדא שור שעלה כחבירו ובא בעל השור ושמטו מתחתיו

דף יב, ב פרק ג הלכה א גמרא אם עד שלא עלה שמטו ונפל ומת פטור ואם דחהו ונפל ומת חייב. אמר רבי יוסי ותישע מינה ראה אמת המים שוטפת ובאה לתוך שדהו עד שלא נכנסו המים לתוך שדהו רשאי לפנותן למקום אחר משנכנסו אין רשאי לפנותן למקום אחר. אהן כריסו ארגירא עד דלא ייתי אהן כריסו ארגירא שרי מימר פלן עביד עיבידתי פלן עביד עיבידתי. מן דייתי אהן כריסו ארגירא אסיר. הדין אכסניי פרכא עד דלא ייתון רומאי שרי מיחשדוניה ומן דייתון רומאי אסיר. הניח אבנו ברשות הרבים ובא אחר והניח אחרת סמוכה לה ובא אחר ונתקל בזו ונחבט בזו מי חייב בנזקו הראשון או השני נישמענה מן הדא שור שדחף לחבירו ונפל לבור בעל השור חייב ובעל הבור פטור ר' נתן אומר במועד זה נותן מחצה וזה נותן מחצה ובתם בעל הבור נותן שני חלקים ובעל השור רביע. אמר ר' חנינא כיני מתניתא בעל הבור נותן שלשה חלקים ובעל השור נותן רביע >הניח אבנו ברשות הרבים ובא אחר והניח אחרת סמוכה לה ובא אחר ונתקל בזו ונחבט בזו מי חייב בנזקו הראשון או השני.< הניח אבנו ברשות הרבים ובאת הרוח

והפריחתה לרשות היחיד ובא אחר ונתקל בה מהו שיהא חייב בנזקו הניח אבנו בר"ה ובא אחר ונתקל בה

דף יג, א פרק ג הלכה א גמרא והתיזה לרה"י ובא אחר ונתקל בה מהו שיהא חייב בנזקו א"ר יוחנן הניח אבנו ומשאו ברשות הרבים ובא אחר ונתקל בהן וצלוחיתו בידו בין שנתקל אבן ונחבט בקרקע בין שנחבט באבן ונתקל בקרקע חייב על ניזקי אדם ופטור על ניזקי צלוחיתו. מילתיה דרבי יוחנן אמר בור של נזקין פטור על הכלים ואם בדרך הטחה הטיח על ניזקי צלוחית חייב:

דף יג, א פרק ג הלכה ב משנה נשברה כדו בר"ה והוחלק אחד במים או שלקה בחרסיה חייב ר' יהודה אומר במתכוין חייב בשאינו מתכוין פטור:

דף יג, א פרק ג הלכה ב גמרא ר' לעזר אמר בשעת נפילה נחלקו אבל לאחר נפילה כל עמא מודיי שחייב א"ר יוחנן בין בשעת נפילה בין לאחר נפילה היא המחלוקת. מתיב ר' יוחנן לר' לעזר אם בשעת נפילה פטור אינו קל וחומר לאחר נפילה. ולמה פטור בשעת נפילה שכן אדם מפקיר נזקיו בר"ה. אית מתניי מסייעא לדין ואית מתניתא מסייעא לדין דתני מודין חכמים לר' יודן במניח אבנו ומשואו בר"ה ובא אחר ונתקל בהן פטור שעל מנת כן הנחיל יהושע לישראל את הארץ. הא אם לא הנחיל יהושע לישראל את הארץ על מנת כן חייב.

דף יג, ב פרק ג הלכה ב גמרא על דעתיה דרבי יוחנן במתכוון לחרסין על דעתיה דר' לעזר במתכוון להזיק. ר' זירא ור' לא תריהון אמרין מודה רבי יודה לחכמים במבקר שור שנגח בר"ה שחייב לא דומה נזק עומד לנזק מהלך:

דף יג, ב פרק ג הלכה ג משנה השופך מים בר"ה והוזק בהן אחר חייב בנזקו המצניע את הקוץ ואת הזכוכית

והגודר גדירו בקוצי' וגדר שנפל לרשות הרבים והוזק
בהן אחר חייב בנזקו :

דף יג,ב פרק ג הלכה ג גמרא רב הונא אמר בשנחבט
בקרקעו אבל אם נתלכלכו כליו חייב רב אמר אפי'
נתלכלכו כליו פטור. מילתיה דרב אמר הבור של נזקין
פטור על הכלים. המצניע את הקוץ ואת הזכוכית לתוך
כותלו של חבירו ובא בעל הכותל וסתרו והוזק בהן
אחר חייב. חסידים הראשונים היו מצניעין אותן לתוך
שדה עצמן ומעמיקין להן שלשה טפחים כדי שלא
תעלם המחרישה: פיסק'. והגודר גדירו
בקוצים. אר"י תיפתר דברי הכל במפריח. רבי בון בר
חייה בעא קומי ר' זעירא ולמה לינן פתרין לה כר' יוסי
בי ר' יודה דאמר

דף יד,א פרק ג הלכה ג גמרא שלשה שהן סמוכין
לרשות כרשות. א"ל ומה ביש לך דאיכא ר' יוחנן מימר
לך תיפתר דברי הכל במפריח: וגדר שנפל לרשות
הרבים. ר' אבהו בשם ריש לקיש אמר דר' מאיר היא
דרבי מאיר אמר כל המזיק שלא על ידי מעשה חייב
והדא אמרה דא נתנו לו זמן לקוץ את האילן ולסתור
את הכותל ונפלו לתוך הזמן פטור לאחר הזמן
חייב. וכמה הוא הזמן תני ר' הושעיה שלשים יום:

דף יד,א פרק ג הלכה ד משנה המוציא את תבנו ואת
גפתו לר"ה לזבלים והוזק בהן אחר חייב בנזקו וכל
הקודם בהן זכה ההופך את הגלל ברשות הרבים והוזק
בהן אחר חייב בנזקו:

דף יד,א פרק ג הלכה ד גמרא במה זכן דבית רבי ינאי
אמרי בשבחן שמואל אמר בגופן חזקיה אמר והוא
שהפכה על פניה לזכות בה. מילתיה דחזקיה אמר
המטלטלין נקנין בהפיכה. אלא המטלטלין מהו שיקנו
בגרירה. אמר רבי בון בר חייה נראין דברים בעמודין
ובעורות קשין אבל בעורות רכין לא קנה עד

שיגביה. אמר רבי אחא ליידא פשטה על שיטתהון דרבנן.

דף יד, ב פרק ג הלכה ד גמרא בן סורר ומורה מהו שיהא חייב בתשלומי כפל בגניבה הראשונה או מאחר שהוא בהתריות מיתה יהא פטור נישמענה מן הדא הגונב כיס חבירו והוציאו בשבת חייב שכבר נתחייב בגניבת כיס עד שלא קדשה עליו השבת. ולא בהתריית מיתה הוא ותימר חייב. וכא אע"פ שהוא בהתריית מיתה יהא חייב. אמר רבי ינאי בר ישמעאל ר' הושעיה תניתה כדעתיה דתני המוציא אע"פ שלא הניח חייב ודכוותה המוציא אע"פ שלא נטל להוציא חייב שאין התרייתו אלא בשעת הוצאתו תני אם היה גורר בו ויוצא פטור שחלו עליו מיתה ותשלומין כאחת. הא אם לא חלו עליו שניהן כאחת חייב בתשלומין א"ר יוסי בי ר' בון תיפתר כגון דהוון אילין כיסייא רברבין שדרך ליקנות בגרירה ולית שמע מן הדא כלום. מתיבי הא מתניתא זמנין דמותבין לה ומסייעין לר' יוחנן. זימנין דמיתבין לה ומסייעין לריש לקיש.

דף טו, א פרק ג הלכה ד גמרא יש אוכל אכילה אחת וחייב עליה ארבע חטאות ואשם אחד טמא שאכל חלב והוא נותן מן המוקדשין ביום הכפורים. ר' מאיר אומר אם היתה שבת והוציאו בשבת אמרו לו אינו השם. אימת דמתיבין ומסייעין לרבי יוחנן הוציאו בשבת אין כאן הנחה ולמה אמרו אינו השם. אימת דמתיבין ומסייעין לריש לקיש הוציאו ביום הכפורים יהא פטור. א"ר יוסי בי ר' בון אתייה דרבי מאיר כר' עקיבה דתני מניין ליום הכיפורים שחל להיות בשבת ושגג ועשה מלאכה מניין שחייב על זה בעצמו ועל זה בעצמו תלמוד לומר שבת היא יום הכיפורים הוא דברי ר' עקיבה ר' ישמעאל אומר אין חייב אלא אחת:

דף טו, א פרק ג הלכה ה משנה שני קדרים שהיו מהלכין זה אחר זה נתקל הראשון ונפל נתקל השני בראשון הראשון חייב בנזקי של שני זה בא בחביתו וזה

בקורתו נשברה כדו של זה בקורתו של זה פטור שלזה
רשות להלך ולזה רשות להלך :

דף טו,א פרק ג הלכה ה גמרא רבי יוחנן בעא מהו
שיתן לראשון שהות כדי עמידה אמר ר' יוסי פשיטא
לרבי יוחנן ליתן לראשון שהות כדי עמידה. ולא
מסתברא דלא מן השני והלך מהו לשני ליתן שהות כדי
עמידה

דף טו,ב פרק ג הלכה ה גמרא נישמענה מן הדא
הקדרים המהלכים זה אחר זה נתקל הראשון ונפל ובא
חבירו ונתקל בו ונפל ובא חבירו ונתקל בו ונפל הראשון
משלי לשני והשני לשלישי ואם מחמת הראשון נפלו
כולן הוא משלם על ידי כולן וחייבין על ניזקי אדם
ופטורין על ניזקי כלים ואם הזהירו זה את זה כולן
פטורין. חמורים שהיו מהלכין זה אחר זה ונתקל
הראשון ונפל ובא חבירו ונתקל בו ונפל ובא חבירו
ונתקל בו ונפל הראשון משלם לשני והשני
לשלישי. ואם מחמת הראשון נפלו כולן הוא משלם על
ידי כולן. חמורים שהיו מהלכין זה אחר זה נתקל
הראשון ונפל ובא חבירו ונתקל בו ונפל אפילו מאה
כולן חייבין אית תנויי תני כולן פטורין. אמר רבי לא
מאן דמר חייבין בשהרביצום בעליהן. נפלו אין אונסין
לבהמה. חמורים שהיו רגלי אחד מהן רעות אין רשאים
לעבור עליו [נפל רשאים לעבור עליו]. מהו רשאים לעבור
עליו. דרסין עלוי ועברין. היה אחד ריקן ואחד טעון
מעבירין את הריקן מפני הטעון אחד פרוק ואחד טעון
מעבירין את הפרוק מפני הטעון היו שניהן טעונים
שניהן פרוקין יעשו פשרה ביניהן. שתי עגלות שתי
ספינות אחת טעונה ואחת ריקניי מעבירין פרוקה מפני
הטעונה שתיהן פרוקות או טעונות יעשו פשרה
ביניהן. הנכנס למרחץ נותן כבוד ליוצא והיוצא מבית
הכסא נותן כבוד לנכנס. זה בא בחביתו וזה בא
בקורתו. ר' זעירא בעי שנו והזיקו מהו נישמענה
מהדא חמשה שישבו על ספסל אחד ובא אחר וישב בו

ונשבר הוא משלם על ידי כולן. ואם מחמת כולן נשבר
כולן חייבין:

דף טו,ב פרק ג הלכה ו משנה היה בעל קורה ראשון
ובעל החבית אחרון נשברה החבית בקורה פטור ואם
עמד בעל הקורה חייב ואם אמר לו לבעל החבית עמוד
פטור היה בעל החבית ראשון ובעל הקורה אחרון
נשברה החבית בקורה חייב אם עמד בעל החבית פטור
ואם אמר לו לבעל הקורה עמוד חייב וכן זה בא בנרו
וזה בא בפשתנו:

דף טז,א פרק ג הלכה ו גמרא לא כן אמר רב בממלא
כל רשות הרבים. וזו ממלא כל רשות הרבים. אמר
כיון שעמד נעשה כקרן זוית:

דף טז,א פרק ג הלכה ז משנה שנים שהיו מהלכין
בר"ה אחד רץ ואחד מהלך או שהיו שניהן רצים והזיקו
זה את זה שניהן פטורין:

דף טז,א פרק ג הלכה ז גמרא יוסי הבבלי אומר היה
רץ בר"ה והזיק חייב ששינה המנהג היה ערב שבת בין
השמשות פטור. אמרי הוא יוסי הבבלי הוא יוסי בן
יהודי הוא יוסי קטונתא ולמה נקרא שמו קטונתה
שהיה קטן חסידים:

דף טז,א פרק ח הלכה ח משנה המבקע ברשות היחיד
והזיק ברשות הרבים ברשות הרבים והזיק ברשות
היחיד ברשות היחיד והזיק ברה"י אחר חייב:

דף טז,א פרק ח הלכה ח גמרא א"ר יוסי בן חנינה היה
עומד ומבקע עצי בחצירו ונכנס פועל לתבוע שכרו
ונתזה הבקעת והזיקתו חייב ואם מת אינו גולה והתני
ר' חייה פטור. לא פליגי מה דמר ר' יוסי בשראהו ומה
דמר ר' חייה בשלא ראהו. אם בשלא ראהו כיון שאמר
לו היכנס חייב והתני ר' חייה פטור. כיון שאמר לו
הכנס צריך לשמור עצמו. ואית דבעי מימר כיון שאמר
לו היכנס נעשית כחצר השותפין. דמר ר' יוחנן בשם

רבי ינאי השותפין קונין זה מזה בחצר וחייבין זה בניזקי זה וזה בניזקי זה. ולא כן אמר רב בממלא כל ר"ה וזו ממלא כל רשות הרבים אמר מכיון שדרכו להלך בחצר כמי שהוא ממלא כל החצר:

דף טז, א פרק ג הלכה ט משנה שני שוורים תמים שחבלו זה בזה משלמין במותר חצי נזק שניהן מועדין משלמין במותר נזק שלם אחד תם ואחד מועד מועד בתם משלם במותר נזק שלם תם במועד משלם במותר חצי נזק וכן שני אנשים שחבלו זה בזה משלמין במותר נזק שלם אדם במועד ומועד באדם משלם במותר נזק שלם אדם בתם ותם באדם אדם בתם משלם במותר נזק שלם

דף טז, ב פרק ג הלכה ט משנה ותם באדם משלם במותר ח"נ רבי עקיבה אומר אף תם שחבל באדם משלם במותר נזק שלם שור שוה מנה שנגח לשור שוה מאתים ואין הנבלה יפה כלום נוטל את השור שור שוה מאתים שנגח לשור שוה מאתים ואין הנבילה יפה כלום א"ר מאיר על זה נאמר ומכרו את השור החי וחצו את כספו אמר לו ר' יהודה וכן הלכה קיימתה ומכרו את השור החי וחצו את כספו ולא קיימתה וגם את המת יחצון ואי זה זה זה שור שוה מאתים שנגח לשור שוה מאתים והנבילה יפה חמשים זו זה נוטל חצי החי וחצי המת וזה נוטל חצי החי וחצי המת:

דף טז, ב פרק ג הלכה ט גמרא שור שוה מנה שנגח לשור שוה מאתים ואין הנבלה יפה כלום נוטל את השור שאין לו אלא חצי חבלו לפיכך אם מת השור או שהכחיש אין לו אלא אותו השור בלבד. שור שוה מנה שנגח לשור שוה מאתים הכחישו חמשים זו חזר האחרון וחבל בו ג' של זהב השני משלם לראשון חצי דינר זהב. שור שוה מאתים שנגח שור שוה מאתים השביח והרי הוא יפה ארבע מאות שאילו לא נגחו היה יפה שמונה מאות זו אם עד שלא עמד בדין השביח אין לו אלא כשעת נזקו הכחיש אין לו אלא כשעת עמדתו

בבית דין בלבד. א"ר לא כיני מתניתין השביח המזיק
אם עד שלא עמד בדין השביח אין לו אלא כשעת נזקו
הכחיש אין לו אלא כשעת עמדתו בב"ד מ"ט דר"מ
אמר קרא ומכרו את השור החי וחצו את כספו ומה
מקיים ר' יהודה וגם את המת יחצון מיכן שזה מפסיד
חצי נזק וזה מפסיד חצי נזק:

דף טז, ב פרק ג הלכה י משנה י יש חייב על מעשה שורו
ופטור על מעשה עצמו חייב על מעשה עצמו ופטור על
מעשה שורו שורו שבייש פטור והוא שבייש חייב שורו
שסימה את עין עבדו והפיל את שינו פטור

דף יז, א פרק ג הלכה י משנה והוא שסימא את עין
עבדו והפיל את שינו חייב שורו שחבל באביו ובאמו
חייב והוא שחבל באביו ובאמו פטור שורו שהדליק את
הגדיש בשבת חייב והוא שהדליק את הגדיש בשבת
פטור מפני שנידון בנפשו:

דף יז, א פרק ג הלכה י גמרא בן פדייא אמר כל
המקלקלין פטורין חוץ מן המבעיר והעושה
חבורה. א"ר יוחנן במבעיר אינו חייב עד שיהא צריך
לאפר והעושה חבורה אין חייב עד שיהא צריך
לדם. והתנינן שורו. שורו צריך את האפר:

דף יז, א פרק ג הלכה יא משנה שור שהיה רודף אחר
שור אחר והוזק זה אומר שורך הזיק והלה אומר לא
כי אלא בסלע לקה המוציא מחבירו עליו הראייה היו
שנים רודפין אחר אחד זה אומר שורך הזיק וזה אומר
שורך הזיק שניהם פטורין ואם היו שניהן של איש אחד
שניהן חייבין היה אחד גדול ואחד קטן הניזק אומר
הגדול הזיק והמזיק אומר לא כי אלא הקטן הזיק אחד
תם ואחד מועד הניזק אומר מועד הזיק והמזיק אומר
לא כי אלא תם הזיק המוציא מחבירו עליו הראייה היו
הניזוקין שנים אחד גדול ואחד קטן והמזיקין שנים
אחד גדול ואחד קטן הניזק אומר הגדול הזיק את
הגדול וקטן את הקטן והמזיק אומר לא כי אלא קטן

את הגדול וגדול את הקטן אחד תם ואחד מועד הניזק
אומר מועד הזיק את הגדול ותם את הקטן והמזיק
אומר לא כי אלא תם הזיק את הגדול ומועד את הקטן
המוציא מחבירו עליו הראיה :

דף יז, א פרק ג הלכה יא גמרא ר' יודן בעי הדין עמדת
בית דין מהו נישמענה מהדא שנים שזרקו שתי
צרורות ושברו שתי כדין אחת של יין ואחת של שמן זה
אומר של יין שברתי וזה אומר של יין שברתי שניהן
משלמין של יין. אחת ריקנית ואחת מליאה זה אומר
ריקנית שברתי וזה אומר ריקנית שברתי שניהן
משלמין את הריקנית. שברו חבית אחת זה אומר אתה
שברתה וזה אומר אתה שברתה שניהן פטורין :

מסכת בבא קמא פרק ד

דף יז, א פרק ד הלכה א משנה שור שנגח ארבעה
וחמשה שוורים זה אחר זה ישלם

דף יז, ב פרק ד הלכה א משנה לאחרון שבהן אם יש בו
מותר יחזיר לשלפניו יש בו מותר יחזיר לשלפני פניו
האחרון אחרון נשכר דברי ר' מאיר ר"ש אומר שור
שזה מאתים שנגח לשור שזה מאתים ואין הנבילה יפה
כלום זה נוטל מנה וזה נוטל מנה חזר ונגח לשור אחר
שזה מאתים האחרון נוטל מנה ושלפניו זה נוטל
חמשים זוז וזה נוטל חמשים זוז חזר ונגח לשור אחר
שזה מאתים האחרון נוטל מנה ושלפניו חמשים זוז
ושנים הראשונים דינרי זהב :

דף יז, ב פרק ד הלכה א גמרא א"ר ינאי בא עליו ר'
מאיר משני צדדין. מה נפשך שלך הוא תניהו לי. אינו
שלך תניהו לי שאגבנו. ולא כן א"ר לעזר שמירת נזקין
כשמירת קניין א"ל ר' יודן

דף יח, א פרק ד הלכה א גמרא ומסרו לו לנזקיו ואינו אלא כמשכון בידו. ומה ביניהון ר' יוחנן אמר הקדש ביניהון על דעתיה דר' יודה מקדיש הראשון על דעתיה דר' מאיר שניהון מקדישין אותו. הוקיר על דעתיה דר' יודה הוקרה לראשון על דעתיה דר' מאיר הוקרה לשני. עשה שכר על דעתיה דרבי יהודה השכר לראשון על דעתיה דר' מאיר השכר לשניהון. השביח על דעתיה דר' יודן השביח לראשון על דעתיה דר' מאיר השביח לשניהון. א"ר יוחנן דר' יודה ור' שמעון שניהון אמרו דבר אחד כמה דרבי יודה אמר קנה כן רבי שמעון אמר קנה אלא שרבי יודן אמר קנה לחי קנה למת. ורבי שמעון אומר לא קנה אלא למת בלבד. תמן תנינן וכן שלשה שהטילו לכיס הותירו או פחתו כך הן חולקין. אמר ר' בון

דף יח, ב פרק ד הלכה א גמרא נראין דברים בשנטלו מרגלית דיכול מימר ליה אילו לא עשרתי דינריי לא הייתה מזבין כלום. אבל דבר שדרכו לחלק מביאין לאמצע וחולקין. אמר רבי לעזר ואפילו דבר שדרכו לחלק דיכיל מימר ליה את פרגמטיא דידך סגין ואת מנעה מזבנתא. אנא פרגמטיא דידי קליל ואנא הפך מזבנתא. אנא פרגמטיא דידי קליל ואנא הפך ומתהפך בדידי ומטי בך. עד כדון בשהיתה פגמטייו נתונה כאן. היתה פרגמטייו נתונה ברומי. דיכיל מימר ליה עד דאת סליק לרומי אנא הפך ומתהפך בדידי הכא ומטי בך. תני שלשה שהטילו לכיס ונגנבו כך הן חולקין והתני באילו אבנים ונגנבו מחצה לזה ומחצה לזה. א"ר שמי סלעים גסות הן ולית ידע אי מן הדין נסב אי מן הדין נסב מספק מחצה לזה ומחצה לזה אבל אבנים דקות הן ואיפשר לבלול לצאת ידי כולן כל אחד ואחד נוטל לפי כיסו.

דף יט, א פרק ד הלכה א גמרא מה חמית מימר בגניבה אנן קיימין או אינן קיימין אלא במשתייר אמר רבי יוסי בי ר' בון ואפילו תימר בגניבה אנן קיימין נמצאת מידת הדין לוקה. הגע עצמך דהוה לדין חמשין ולדין

מאה וחמשים נגנבו חמשים אישתכח דהדין דחמישיתה
דלא מפסד כלום. תמן תנינן האחרון נוטל מנה
ושלפניו חמשים זוז ושנים הראשונים דינרי זהב רבי
שמואל בשם ר' זעירא וכן לשכר. א"ר יוסי הדא דר'
זירא פליגא על דר' לעזר. א"ר מני קשייתה קומי ר'
יודן אמר לי לא מודה ר' לעזר שאם התנו ביניהן שזה
נוטל לפי כיסו וזה נוטל לפי כיסו שוורים כמותנין
הן. חזר ואמרה קומי ר' יוסי א"ל בפירוש פליגי ר'
לעזר אמר סתמן חולקין בשוה ר' זעירא אמר סתמן זה
נוטל לפי כיסו וזה נוטל לפי כיסו:

דף יט, א פרק ד הלכה ב משנה שור שהוא מועד למינו
ואינו מועד לשאינו מינו מועד לאדם ואינו מועד
לבהמה מועד לקטנים ואינו מועד לגדולים למין שהוא
מועד לו משלם נזק שלם ולמין שאינו מועד לו משלם
חצי נזק אמרו לפני ר' יהודה הרי הוא מועד בשבתות
ואינו מועד בימות החול אמר להן בשבתות משלם נזק
שלם ובימוי החול משלם חצי נזק מאימתי הוא תם
משיחזור בו שלשה ימי שבתות:

דף יט, א פרק ד הלכה ב גמרא מכיון שהרג אדם אחד
אינו מועד. רב אמר בשהרג שלשה עכו"ם. רבי יוסי בן
חנינא אמר כשרדף שלש רדיפות והן משערין שיש
ברדיפתו נגיחה שאם יצא ביום הראשון ונגח שוורים
בשני ונגח כלבים בשלישי ונגח חזירים על ידי שלשה
מינין לשלשה ימים מהו שיעשה שור מועד. יצא ביום
הראשון ונגח בשני לא יצא בשלישי יצא ונגח וכו' ייבא
בפלוגתא דרב אדא בר אחווא ודרב הונא דאיתפלגון
נדה שבדקה עצמה ביום ראשון בדקה ומצתה טמא
בשני לא בדקה בשלישי בדקה ומצתה טמא רב אדא בר
אחווא בשם רב נדה וודאי רב הונא בשם רב אמר נדה
ספק. אמר רב הונא תמן הוינא ברישא ובסיפה
ובאמצעיתה. אישתאלית לרב ואמר ספק אישתאלת
לרב ואמר וודאי חזר ואמר ספק ורב

דף יט, ב פרק ד הלכה ב גמרא אדא בר אחווה לא הוה תמן אלא כד מר וודאי. רב ירמיה בשם רב אמר הילכתא כר' מאיר בתמה וכר' יודה בהועדה. הוין סברין מימר מאי טעמא דר' יודה מכיון דו חמי לון לבושין נקיין עוד הוא משנה דעתיה:

דף יט, ב פרק ד הלכה ג משנה שור של ישראל שנגח לשור של הקדש ושל הקדש שנגח לשור של ישראל פטור שנאמר שור רעהו ולא שור של קדש שור של ישראל שנגח לשור של עכו"ם פטור ושל עכו"ם שנגח לשור של ישראל בין תם בין מועד משלם נזק שלם:

דף יט, ב פרק ד הלכה ג גמרא רב אמר ראה ויתר גוים התיר ממונם של עכו"ם חזקיה אמר הופיע מהר פארן והופיע פנים כנגד עכו"ם. רבי יוסי בן חנינה אמר הורידן מנכסיהן. רבי אבהו בשם רבי יוחנן אמר כדיניהן. א"ר לא על הדא איתאמרת אלא כהדא דתני רבי חייה שור של עכו"ם שנגח שור של עכו"ם אחר חבירו אע"פ שקיבל עליו לדון בדיני ישראל בין תם בין מועד משלם נזק שלם על הדא איתאמרת ר' אבהו ר' יוחנן כדיניהן. מעשה ששילח המלכות שני איסטרטיוטות ללמוד תורה מרבן גמליאל ולמדו ממנו מקרא משנה תלמוד הלכות ואגדות ובסוף אמרו לו כל תורתכם נאה ומשובחת חוץ משני דברים הללו שאתם אומרים בת ישראל לא תיילד לעכו"ם אבל עכו"ם מיילדת לבת ישראל ברשותה גזירו של ישראל אסור ושל עכו"ם מותר. באותו שעה גזר רבן גמליאל עכל גזילות עכו"ם שיהא אסור מפי חילול השם. שור של ישראל שנגח לשור של עכו"ם פטור וכו' בדבר הזה אין אנו מודיעין אפ"י כן לא מטילן לסולמית דצור עד דשכחון כולן:

דף יט, ב פרק ד הלכה ד משנה שור של פיקח שנגח לשור חרש שוטה וקטן חייב שור חרש שוטה וקטן שנגח לשור של פיקח פטור שור חרש שוטה וקטן שנגחו מעמידין להן אפוטרופוס ומעידין בהן בפני אפוטרופוס

נתפקח החרש נשתפה השוטה הגדיל הקטן חזר לתמותו דברי רבי מאיר רבי יוסי אומר הרי הוא בחזקתו שור האיסטדין אינו חייב מיתה שנאמר כי יגח ולא שיגיחוהו אחרים:

דף יט, ב פרק ד הלכה ד גמרא כיני מתניתא שור של חרש שור של שוטה שור של קטן. והא תנינן. שור חרש שוטה וקטן שנגחו מעמידין להן אפוטרופוס. ומעידין להן בפני אפוטרופוס. עד כדון כשהועדו לפני אפוטרופין ומסרום לבעלים הועדו לפני הבעלים ומסרום לאפוטרופין מהו נישמענייה מן הדא

דף כ, א פרק ד הלכה ד גמרא שאלו בחזקת שהוא תם ונמצא מועד הבעלין משלמין חצי נזק והשואל חצי נזק. א"ר אלעזר דר' יוסי היא דרבי יוסי אמר הרי הוא בחזקתו. ואין כרבי יוסי ישלם את הכל בששאלו בחזקת שהוא תם. ואין בששאלו בחזקת שהוא תם לא ישלם כלום ביודע בו שהוא נגחן. תני המית בפני השואל ומסרו לבעלים עד שלא נגמר דינו פטור משנגמר דינו חייב ר' יעקב אומר אף משנגמר דינו עד שלא נקבל פטור. א"ר יוחנן בתחילה אין ממנין אפוטרופין על מנת לחוב להן אלא לזכות להן ואם חבו חבו. רבי יוסי בן חנינה אמר בין בתחילה בין בסוף אין ממנין אפוטרופין על היתומין לא לזכות ולא לחובה. מתניתין פליגא על דרבי יוסי בן חנינה מעמידין להן אפוטרופין ומעידין להן בפני אפוטרופין. א"ל שנייא היא בשור שלא יצא ויזיק. שורו של יתומין ושל אופטרופין שיצא והיזק מהו ר' יוחנן אמר משל יתומין שאם אתה אומר משל אפוטרופין לא נעשה אדם מעולם אפיטרופוס. רבי יוסי בן חנינה אמר משל אפיטרופין ותייא דרבי יוסי בן חנינה כאבא שאול ודרבי יוחנן כרבנין דתנינן תמן אפיטרופוס שמינהו אבי יתומין ישבע

דף כ, ב פרק ד הלכה ד גמרא מינהו בית דין לא ישבע שבית דין מבחנין אותו אבא שאול אומר חילוף

הדברים אפיטרופוס שמינהו אבי יתומין לא ישבע דבעי ממשכנא ליה מינהו בית דין ישבע אית בר נש בעי מיתן כמה ומיתקרי הימן אמר אבא בר רב הונא הדא אמרה המכיש בהמת חבירו והלכה והזיקה חייב בנזקיה :

דף כ,ב פרק ד הלכה ה משנה שור שנגח את האדם ומת מועד משלם את הכופר ותם פטור מן הכופר וזה וזה חייבין מיתה וכן בבן נגח עבד או אמה נותן שלשים סלעים בין שהוא יפה מנה בין שאינו יפה אלא דינר זהב :

דף כ,ב פרק ד הלכה ה גמרא תני ובעל השור נקי נקי מחצי כופר דברי ר' אליעזר אמר לו רבי עקיבה רבי והלא מוקדם הוא לבית הסקילה חמורה אמר לו לא אמרתי אלא בנתכוון להרוג את הבהמה והרג את האדם וכו'. עד דו מקשי לה על דרבי ליעזר יקשינה על דידיה אמר רבי מיישא תיפתר בשעבר ושחטו. ואית דבעי מימר מאן דילפה מן דר' ליעזר עוד הוא אמר כן לא אמרתי

דף כ,א פרק ד הלכה ה גמרא אלא בשנתכוון להרוג את הבהמה והרג את האדם לעכו"ם והרג ישראל לנפלים והרג של קיימה פטור. מה מקיים ר' עקיבה ובעל השור נקי מדמי עבד. ולית ליה לרבי עקיבה נקי מחצי כופר. אם כופר יושת עליו במועד הכתוב מדבר. ולית ליה לר' ליעזר נקי מדמי עבד נאמר כאן השור יסקל ונאמר להלן השור יסקל מה שור שנאמר להלן במועד הכתוב מדבר אף השור יסקל שנאמר כאן במועד הכתוב מדבר. ולית כתיב סקול יסקל השור אמר מוטב ילמד השור יסקל משור יסקל ואל ילמד שור יסקל מסקול יסקל השור. א"ר יסא מיליה שמעית מן דרבי שמואל בר רב יצחק הכא ולית אני ידע מה הוא. אמר ליה רבי זעירא דלמא דא היא בתחילה אינו מדבר אלא בתם

דף כא, ב פרק ד הלכה ה גמרא החזיר את המועד לכופר. החזיר את שניהן לניזקין. יכול כשם שהחזירו לניזקין כך החזירו לדמי עבד ת"ל ובעל השור נקי נקי מדמי עבד. א"ר לא בכל אתר את מחמיר בעבד יותר מן הכל שאפילו מוכה שחין נותן שלשים סלע. הייתי אומר אף באביו ובאמו כן תלמוד לומר ובעל השור נקי נקי מדמי וולדות. בכל אתר את מחמיר במועד מתם והכא את מחמיר בתם יותר מבמועד. אלא כיני אנשים שאינן מתכוונין חייבים שוורין שאינן מתכוונין פטורין. הא אם היו מתכוונין יהו חייבין ת"ל ובעל השור נקי נקי מדמי <עבד> [וולדות] ולית כתיב וכי ינצו אנשים אנשים ולא שוורים. א"ר חגי כיני מתניתא אנשים שאין מתכוונין חייבין שוורים שאין מתכוונין פטורין. הא אם היו מתכוונין יהו חייבין ת"ל ובעל השור נקי נקי מדמי <עבד> [וולדות]. ולית כתיב כי ינצו כי יריבון והלא היא מצות היא מריבה. אי מה להלן במתכוין אף כאן במתכוין. מה כאן בשאינו מתכוין אף להלן בשאינו מתכוין.

דף כב, א פרק ד הלכה ה גמרא מאי כדון כיי דמר רבי שמואל בר רב יצחק בתחילה אינו מדבר אלא בתם כו'. ומניין לניזקי העבד תלמוד לומר או בן יגח או בת יגח. ואם עבד וגוי רבי חייה בר ווא ורבי שמואל בר רב יצחק חד אמר לא תהא תוספת יתירה על העיקר וחרנה אמר משלם לו כל נזקו :

דף כב, א פרק ד הלכה ו משנה שור שהיה מתחכך בכותל ונפל על האדם נתכוון להרוג את הבהמה והרג את האדם לעכו"ם והרג את ישראל לנפלים והרג בן קיימא פטור :

דף כב, א פרק ד הלכה ו גמרא ואיש כי יכה כל נפש אדם. להביא את המכה ויש בו כדי להמית. אית תניי תני אין בו כדי להמית. א"ר לא ואפילו יש בו כדי להמית ובא אחר והמית הממית חייב. והמית איש או אשה מה האיש מוריש נזקיו לבניו אף אשה מורשת

נזקיה לבניה. ואין הבעל יורש את אשתו. אמר ר"ל כד פירשה ר' הושעיה אבי המשנה בכופר של אחר מיתה שנו. תני המוכר שור לחבירו ונמצא נגחן רב אמר מקח טעות הוא ושמואל אמר יכיל הוא מימר ליה לשחיטה מכרתיו לך ונתן פדיון נפשו. אית תניי תני נפש מזיק אית תניי תני נפש ניזק. מאן דאמר נפש ניזק

דף כב,ב פרק ד הלכה ו גמרא הכהו הראשון הכיית מיתה ובא השני ובילבלו. אין תימר יש נזקים בכולו הראשון נותן נזקו והשני נותן כופרו אין תימר אין נזקין בכולו הראשון נותן כופרו והשני פטור כמאן דמר פדיון נפשו של מזיק. אין תימר יש ניזקין בכולו הראשון נותן כופרו והשני פטור אין תימר אין נזקין בכולו שניהן פטורין:

דף כב,ב פרק ד הלכה ז משנה שור האשה שור היתומים שור אפיטרופוס שור המדבר שור ההקדש שור הגר שמת ואין לו יורשין הרי אילו חייבין מיתה ר' יהודה אומר שור המדבר שור ההקדש שור הגר שמת ואין לו יורשין פטורין מן המיתה מפני שאין להן בעלים:

דף כב,ב פרק ד הלכה ז גמרא מאי טעמא דרבי יודן והועד בבעליו ולא ישמרנו. אין בעלים לאילו לענין נזקין. תני רבי הושעיה לענין נזקין רבי מאיר מחייב ורבי יודן פוטר. לכופר מה רבי פדת בשם ר' הושעיה הכל מודין בכופר שהוא חייב ואית דאמרין רבי יוחנן בשם רבי ינאי כשם שחולקין בנזקין כך הן חולקים בכופר. ר' ירמיה בעי קומי ר' זעירא היך עבדין עובדא א"ל כר' הושעיי לענין נזקין ר' מאיר מחייב ורבי יודן פוטר הא לכופר דברי הכל חייב:

דף כב,ב פרק ד הלכה ח משנה שור שהוא יוצא לסקל והקדישו בעליו אינו מוקדש ואם שחטו בשרו אסור אם עד שלא נגמר דינו הקדישו בעליו מוקדש ואם שחטו בשרו מותר:

דף כב,ב פרק ד הלכה ח גמרא תני שור שהיה יוצא ליסקל ונמצאו עדיו זוממין רבי יוחנן אמר כל הקודם בו זכה ריש לקיש אמר ייאוש טעות הוא וכן עבד היוצא ליהרג ונמצאו עדיו זוממין רבי יוחנן אמר זכה עצמו ריש לקיש אמר ייאוש טעות הוא :

דף כב,ב פרק ד הלכה ט משנה מסרו לשומר חנם ולשואל ולנושא שכר והשוכר נכנסו תחת הבעלים יצא והזיק מועד משלם נזק שלם ותם משלם חצי נזק קשרו בעליו במוסירה ונעל בפניו כראוי ויצא והזיק חייב ר' יהודה אומר תם חייב ומועד פטור שנאי ולא ישמרנו בעליו שמור הוא זה ר' אליעזר אומר

דף כג,א פרק ד הלכה ט משנה אין לו שמירה אלא סכין :

דף כג,א פרק ד הלכה ט גמרא אמר רבי לעזר דברי רבי מאיר שמירת נזקין כשמירת שומר חנם. דברי רבי יודן שמירת נזקין כשומר שכר. אמר ר' לעזר דברי רבי מאיר מסר שור לשומר חנם יצא והזיק פטור יצא ונטרף פטור לשומר שכר יצא והזיק חייב יצא ונטרף פטור. א"ר לעזר דברי ר' יודן מסר שור מועד לשומר חנם יצא והזיק חייב נטרף חייב. אמר ר' לעזר והלא שמור הוא והתורה חייבתו. אמר ר' לעזר כל שמירה שאמרה תורה אפילו הקיפו חומת ברזל אין מעשרין אותו אלא בגופו. לפיכך רואין אותו אם ראוי לשמירה פטור ואם לאו חייב :

מסכת בבא קמא פרק ה

דף כג,א פרק ה הלכה א משנה שור שנגח את הפרה ונמצא עוברת בצידה ואין ידוע אם עד שלא נגחה ילדה ואם משנגחה ילדה משלם חצי נזק לפרה ורביע לוולד וכן פרה שנגחה את השור ונמצא וולדה בצידה ואין

ידוע אם עד שלא ילדה נגחה ואם משנגחה ילדה משלם
חצי נזק מן הפרה ורביע מן הוולד :

דף כג, א פרק ה הלכה א גמרא וכי כל הפירו' מפילות
נהלך בהן אחר הרו' ואמור מחמת נגיחה הפילה. זאת
אומרת

דף כג, ב פרק ה הלכה א גמרא שלא הילכו במידת הדין
בממון אחר הרוב אלא במיעוט. א"ר יוסי במקום אחר
הילכו במידת הדין בממון אחר הרוב כהדא דתני ר'
אחא גמל האוחר בין הגמלים ונמצא שם אחד מת חייב
בידוע שזה הרגו. ואמר ר' ינאי כיני מתניתא משלם
חצי נזק מן הפרה ובעל הוולדות עולה לבעל הפרה
רביע. א"ר יוסי זה נותן מחצה וזה נותן מחצה. מה
מפקה מביניהון מתו הוולדות מאן דמר משלם חצי נזק
לפרה ורביע נזק לוולד אהן יהיב נזקיה ואהן יהיב
נזקיה מאן דמר משלם חצי נזק מן הפרה ובעל הוולדות
עולה לבעל הפרה רביע אהן יהיב נזקיה ואהן אמר לא
לדין בעית איידי ליקומיך : וכן פרה שנגחה את השור
כו'. ר' בון בר כהנא בעא קומי ר' אימי מפני שהוא
ספק. הא אילו וודאי זה נותן מחצה וזה נותן
מחצה. כך אני אומר רגלה של אדם אחד כולה של
אדם אחד זה נותן מחצה וזה נותן מחצה. אמר ליה
במועד היא מתניתא. רגלה מוכרה לך מכר חציה רגלה
שנייה מכורה לך מכר חצי חצייה. אמר ר"ל כל אילין
שמעותא דלוי אינון :

דף כד, א פרק ה הלכה ב משנה הקדר שהכניס
קדירותיו לחצר בעל הבית שלא ברשות שברתן בהמתו
של בעל הבית פטור ואם הוזקה בהן בעל הקדרות חייב
ואם הכניס ברשות בעל החצר חייב :

דף כד, א פרק ה הלכה ב גמרא הכניס קדירותיו לחצר
בעל הבית שלא ברשות ובא שור ממקום אחר ושברן
פטור הוזק בהן פטור. הדא אמרה הקרן פטורה בחצר
שאינה של שניהן :

דף כד, א פרק ה הלכה ג משנה הכניס פירותיו לחצר בעל הבית שלא ברשות אכלתן בהמתו של בעל הבית פטור ואם הוזקה בהן בעל הפירות חייב ואם הכניס ברשות בעל החצר חייב:

דף כד, א פרק ה הלכה ג גמרא הכניס פירותיו לחצר בעל הבית שלא ברשות ובא שור ממקום אחר ואכלן פטור הוזק בהן פטור. הדא אמרה שהשן פטורה בחצר שאינה לשניהן:

דף כד, א פרק ה הלכה ד משנה הכניס שורו לחצר בעל הבית שלא ברשות נגחו שורו של בעל הבית או שנשכו כלבו של בעל הבית פטור נגח הוא לשורו של בעל הבית חייב נפל לבור והבאיש את מימיו חייב היה אביו או בנו לתוכו משלם את הכופר ואם הכניס ברשות בעל החצר חייב רבי אומר בכולן עד שיקבל בעל הבית לשמור:

דף כד, א פרק ה הלכה ד גמרא הכניס שור לחצר בעל הבית שלא ברשות ובא שור ממקום אחר נגח נגף נשך רבץ בעט משלם נזק שלם דברי רבי מאיר וחכמים אומרים על השן ועל הרגל חייב על הנגיחה על הנגיפה ועל הנשיכה ועל הרביצה ועלה בעיטה ועל הדחייה תם משלם חצי נזק מועד משלם נזק שלם מן העלייה. רב יהודה בשם שמואל הלכה כרבי רב זעירא אמר הלכה כרבי. אמר ר' ירמיה הכל מודין בבית שהוא אומר לו הכנס ואני משמרו הכל מודין בשדה שאומר לו הכניסהו ושמרהו מה פליגין בחצר ר' אומר חצר כשדה וחכמים אומרים חצר כבית. תמן תנינן המגדיש בתוך שדה חבירו שלא ברשות. גדישים בשדה ככלים בבית. א"ר יוסי בי רבי בון תיפתר בהיא דאית לה מסגר:

דף כד, ב פרק ה הלכה ה משנה שור שהיה מתכוין לחבירו והכה את האשה ויצאו ילדיה פטור מדמי וולדות אדם שהיה מתכוין לחבירו והכה את האשה

ויצאו ילדיה משלם דמי וולדות כיצד משלם דמי וולדות שמין את האשה כמה היתה יפה עד שלא ילדה וכמה היא יפה משילדה אמר רבן שמעון בן גמליאל אם כן משהאשה יולדה היא משבחת אלא שמין את הוולדות כמה הן יפין ונותנין לבעל ואם אין לו בעל נותנים ליורשיו היתה שפחה ונשתחררה או גיורת פטור:

דף כד,ב פרק ה הלכה ה גמרא שור שהיה מתכוין לחבירו הא אם היה מתכוין לאשה חייב. ולא שנייא היא בין שהוא מתכוין להכות את האשה בין שנתכוין להכות חבירו. ולמה תנינה הכא אמר אבא בר רב חנן בגין מתניתין הא דבתרה אדם שהיה מתכוין לחבירו והכה את האשה ויצאו ילדיה משלם דמי וולדות. תני האומר לחבירו שפחה וולדנית אני מוכר לך בניה משביחין אותה רבן שמעון בן גמליאל אומר קוטיזמי היא זו. כתיב כי ינצו אנשים ונגפו אשה הרה ויצאו ילדיה אבא יוסי בן חנן אומר ממשמע שנאמר ויצאו ילדיה איני יודע שהוא הרה מה ת"ל הרה מגיד שאין מתחייב עד שיכה במקום עוברה האם אם הכה על כף ידה או על כף רגלה פטור. כאשר ישית עליו בעל האשה שומעני אע"פ שאין ההריון שלו ת"ל הרה מגיד שאינו משלם אלא לבעל ההריון. ר' עוקבא שאל בא על אמו בא על אחותו אף הוא בעל הריון הוא. ת"ל בעל את שראוי ליקרות בעל יצאו אילו שאינן ראויין להיות בעל. ר' יסא בשם ר' יוחנן עוברין אין יוצאין בשן ועין. ניחא בשן. ועין. א"ר יסא בי ר' בון כיני מתניתין עוברין אין יוצאין בשן ועין של אימן:

דף כד,ב פרק ה הלכה ו משנה החופר בור ברשות הרבים ונפל לתוכו שור או חמור ומת חייב אחד החופר בור ושיח ומערה חריצים ונעיצין א"כ למה נאמר בור אלא מה הבור

דף כה,א פרק ה הלכה ו משנה שהוא כדי להמית עד עשרה טפחים אף כל דבר שהוא כדי להמית עד עשרה

טפחים היו פחותין מעשרה טפחים ונפל לתוכו שור או חמור ומת פטור ואם הוזק בו חייב החופר בור ברשות היחיד ופתחו לר"ה בר"ה ופתחו לרשות היחיד ברה"י ופתחו לרה"י אחר חייב:

דף כה, א פרק ה הלכה ו גמרא כתיב כי יפתח איש בור וכי יכרה איש בור אחד בור לנזקין ואחד בור למיתה. אי"ר יצחק אחד בור של מיתה ואחד בור לנזקין שניהן ממקרא אחד נתרבו. וכשהוא בא לבור של מיתה את מר פטור על הכלים וכשהוא בא לבור של נזקין את מר חייב על הכלים. אין לי אלא בשחפר לקח ירש ניתן לו במתנה מניין שנאמר או כי יכרה איש בור. וכי יש לו רשות להפקיר נזקיו ברשות הרבים אמר רבי יוסי בי ר' בון תיפתר כר' יוסי בי רבי יהודה דאמר שלשה דברים שהן סמוכין לרשות כרשות. ר' מנא בעי מהו שיעשה את העומק כגובה. והיכי דמי אין בהוא דאתי מן עיל חמי ליה. אלא בהוא דאתי מן לרע:

דף כה, א פרק ה הלכה ז משנה בור של שני שותפין ועבר עליו הראשון ולא כיסהו השני ולא כיסהו השני חייב כיסהו הראשון ובא השני וגילהו השני חייב כיסהו הראשון ובא השני ומצאו מגולה ולא כיסהו השני חייב כיסהו כראוי ונפל לתוכו שור או חמור ומת פטור לא כיסהו כראוי ונפל לתוכו שור או חמור ומת חייב נפל לפניו מקול הכרייה חייב לאחריו מקול הכרייה פטור נפל לתוכו שור וכליו ונשתברו חמור וכליו ונתקרעו חייב על הבהמה ופטור על הכלים נפל לתוכו

דף כה, ב פרק ה הלכה ז משנה שור חרש שוטה וקטן חייב בן או בת עבד או אמה פטור:

דף כה, ב פרק ה הלכה ז גמרא היך אפשר לבור של שני שותפין אמר רבי ינאי תיפתר שנתנו שניהן אבן האחרונה. ולמה לא פתר לה בחפר זה עשרה וזה

עשרה. דו בעי מיפתריניה בבור של עשרה טפחים של שני שותפין: עבר עליו הראשון ולא כיסהו השני ולא כיסהו השני חייב. ר' בא בר ביזנא ר' יסא בשם ר' יוחנן נותנין לו שהות לכרות ארזים מן הלבנות אית בה לחומרא ואית בה לקולא פעמים שסמוכין ללבנון פעמים שרחוקין ללבנון: כיסהו כראוי. עד היכן כיסהו ייבא כיי דתנינן תמן כדי שתהא עגלה מהלכת טעונה אבנים. אמר רבי ינאי לתוכו בין שלפניו בין שלאחריו פטור חוצה לולפניו פטור לאחריו חייב: נפל לתוכו שור וכליו ונשתברו חמור וכליו ונתקרעו חייב על הבהמה ופטור על הכלים. שמואל אמר בשהתריפו מחמת אוירו אבל אם נחבט בקרקעו חייב. רבי יוחנן ור"ל תריהון אמרין

דף כו, א פרק ה הלכה ז גמרא אפילו נחבט בקרקעו פטור דרך נפילה פטרה תורה. ונפל שמה שור או חמור שור ולא שור בכליו חמור ולא חמור בכליו שהיה בדין מה אם בור נזקין שפטור מן המיתה חייב עלה כלים בור של י"ט שחייב על המיתה אינו דין שיהא חייב על הכלים ת"ל ונפל שמה שור או חמור שור ולא שור בכליו חמור ולא חמור בכליו: נפל לתוכו שור חרש שוטה וקטן חייב. אמר ר' לעזר כיני מתניי שור והוא חרש שור והוא שוטה. בן ובת עבד או אמה פטור:

דף כו, א פרק ה הלכה ח משנה אחד השור ואחד כל הבהמה לנפילת הבור להפרשת הר סיני לתשלומי כפל ולהשיב אבידה לפריקה ולחסימה לכלאים ולשבת וכן חיה ועוף כיוצא בהן אם כן למה נאמר שור או חמור אלא שדיבר הכתוב בהווה:

דף כו, א פרק ה הלכה ח גמרא לנפילת הבור ונפל שמה שור או חמור. להפרשת הר סיני אם בהמה אם איש לא יחיה. לתשלומי כפל משור עד חמור. להשב אבידה השב תשיבם. לפריקה עזוב תעזוב לחסימה לא תחסום שור בדישו. לכלאים בהמתך לא תרביע כלאים. לשבת למען ינוח שורך וחמורך: וכן חיה ועוף

כיוצא בהן. שמואל אמר אווז ים עם אווז יישוב
כלאים זה בזה. א"ר יוסי

דף כו, ב פרק ה הלכה ח גמרא מתני' לא אמרה כן אלא
שור עם שור בר. חמור עם חמור בר כלאים זה
בזה. ריש לקיש אמר משנה שלימה שנה ר' וכן חיה
ועוף כיוצא בהן. א"ר יוחנן ואנא דאייתיתיה מן דבית
לוי תרנגול עם פיסיוני תרנגול עם הטווסת אע"פ
שדומין זה לזה כלאים זה בזה:

מסכת בבא קמא פרק ו

דף כו, ב פרק ו הלכה א משנה הכונס צאן לדיר ונפל
בפניה כראוי ויצתה והזיקה פטור לא נעל בפניה כראוי
ויצאה והזיקה חייב נפרצה בלילה או שפרצה ליסטים
ויצתה והזיקה פטור הוציאוה ליסטים הליסטין
חייבין:

דף כו, ב פרק ו הלכה א גמרא ר' לא בשם ר' ינאי
במחלוקת רבי לעזר אמר דברי הכל הוא א"ר לא
מסתברא הדא דר' לעזר שהרי אין כתיב שמירה בגופו
אלא בקרן. מאי כדון ריש לקיש אמר במחלוקת ר'
לעזר אמר דברי הכל היא. ואית דאמרין דר' לעזר בן
יעקב היא דאמר בין כך ובין כך פטור. עד כדון
בשהיתה גדורה מדי רוחות היתה גדורה משלש
רוחותיו ופרוצה מרוח אחת ויצאת ממקום הפרצה
מהו נישמענה מן הדא נפל כותלו מקול הזועות מקול
הרעמים אם עמד ובנאו כצורכו פטור ואם לאו
חייב. כלום צריכה לא

דף כז, א פרק ו הלכה א גמרא בשנפלו שם שלשה
כתלים בריאים ממנה. תני ר' יהושע אומר ארבעה אין
חייבין לשלם מן הדין ואין השמים מוחלין להן עד
שישלמו. היודע עדות לחבירו ואינו מעידו אין חייב
לשלם מן הדין ואין השמים מולין לו עד שישלם השוכר

עידי שקר וגבה אין חייב לשלם מן הדין ואין השמים מולין לו עד שישלם הכובש קמה לפני האור והפורץ גדר לפני בהמה אין חייב לשלם מן הדין ואין השמים מוחלין לו עד שישלם: הוציאוה ליסטין הליסטין חייבין. אייר הושעיה כשהוציאוה לגוזלה אבל אם הוציאוה לאבדה הליסטין פטורין:

דף כז, א פרק ו הלכה ב משנה הניחה בחמה או שמסרה ביד חרש שוטה וקטן ויצאתה והזיקה חייב מסרה לרועה נכנס הרועה תחתיו נפלה לגינה והזיקה משלמית מה שנהנית ירדה כדרכה והזיקה משלמת מה שהזיקה כיצד משלם מה שהזיקה שמין בית סאה באותה שדה כמה היתה יפה וכמה היא יפה ר"ש אומר אכלה פירות גמורין משלם פירות גמורין אם סאה סאה ואם סאתים סאתים:

דף כז, א פרק ו הלכה ב גמרא תני רועה שמסר צאנו לרועה הראשון חייב והשני פטור רב וריש לקיש תריהון אמרין מכיון שמסרה לבן דעת פטור. מסרה לרועה ונכנס רועה תחתיו ונפלה לגינה והזיקה משלם מה שנהנית רב הונא אמר בשנחבטה על גבי עשבים אבל עמדה ורעת משלם מה שהזיקה ירדה כדרכה והזיקה משלם מה שהזיקה. ר' יוסי בי ר' חנינה אמר אותה השדה פטורה ושדה אחרת חייבת. ר' יוחנן וריש לקיש תריהון אמרין

דף כז, ב פרק ו הלכה ב גמרא אפילו רעת כל השדה פטורה לעולם אינה חייבת עד שתצא מתוכה לרשות הרבים ותיכנס מרשות הרבים לשדה אחרת. אלא נפלה לגינה וירדה לתוך גינה אחרת מהו על דעתיה דר' יוסי בן חנינה דאמר אותה השדה פטורה וכא חייב. על דעתיה דרבי יוחנן וריש לקיש דינון אמרין אפילו רעת כל השדה פטור. לעולם אינה חייבת עד שתצא מתוכה לרשות הרבים ומרשות הרבים לשדה אחרת. אלא נפלה למקום שראויה לירד ירדה למקום שראויה ליפול. אייר יוסי בר חנינה היא מתניי. אלא

נפלה למקום שראויה ליפול נפלה למקום שראויה לירד. דא צריכה לדא ודא צריכה לדא דא צריכה לדא שמשלם מה שנהנית ודא צריכה לדא שמשלם מה שהזיקה. תני אין שמין בית כור מפני שהוא פוגם ולא בית קב מפני שמשביח אלא שמין בית סאה באותה שדה כמה היתה יפה וכמה היא יפה. א"ר יודה

דף כח, א פרק ו הלכה ב גמרא אימתי בזמן שאכלה ייחורי תאנים וקירטמה לולבי גפנים אבל אם אכלה בוסר או פגין שמין לו פירות גמורין. אמר רבי יודן משום ר' עקיבה אכלה פירות גמורין משל' פירות גמורין נטיעות שמין לו נטיעות נטיעות שמין לו בית סאה רבי שמעון בן יהודה אומר משום ר' עקיבה תבואה שלא הביאה שליש נידונת כנטיעות דבי ר' ינאי אמרין שמין תרקב בששי תרקבים ר"י בי ר' חנינה אומר שמין קלה בששים קלחיים. חד בר נש גנב חדא כפוני אתא עובדא קמי שמואל אמר ליה זיל שיימה ליה בריש דיקלא. א"ר יוסי בי ר' בון כבשה דאהיני הוה:

דף כח, א פרק ו הלכה ג משנה המגדיש לתוך שדה חבירו שלא ברשות אכלתן בהמתו של בעל השדה פטור ואם הוזק בהן בעל הגדיש חייב ואם הגדיש ברשות בעל השדה חייב:

דף כח, א פרק ו הלכה ג גמרא א"ר יצחק גדישין בשדה ככלים בבית. א"ר יוסי בי ר' בון תיפתר בההיא דאית ליה מסגר:

דף כח, א פרק ו הלכה ד משנה השולח את הבעירה ביד חרש שוטה וקטן פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים שילחה ביד פיקח הפיקח חייב אחד הביא את האש ואחד הביא את העצים המביא את העצים חייב אחד הביא את העצים ואחד הביא את האור המביא את האור חייב בא אחר וליבה המלבה חייב ליבתו הרוח הרי כולן פטורין:

דף כח, א פרק ו הלכה ד גמרא חזקיה אמר בשמסר לו גחלת אבל מסר לו שלהבת חייב אייר יוחנן היא גחלת היא שלהבת. וקשיי על דעתיה דחזקיה אילו מי שראה גחלתו של חבירו מגלגלת והולכת ואין כולה אותו

דף כח, ב פרק ו הלכה ד גמרא שמא אינו פטור. אמרי תיפתר בשמסר לו גחלת הפקר אי נמי שלהבת הפקר ולית שמע מינה כלום. אית תניי תני ליבה אית תניי תני וניבה מאן דמר וליבה דכתיב בלבת אש מאן דמר וניבה והיה בליבי כאש בוערת: ליבתו הרוח הרי כולן פטורין. תמן אמרין ברוח של אונסין היא מתניתא אבל ברוח שהעולם מתנהג בו חייב. ר' יוחנן ור"ל תריהון אמרין אפי' רוח שהעולם מתנהג בו פטור שפעמים בא פעמים לא בא:

דף כח, ב פרק ו הלכה ה משנה השולח את הבעירה ואכלה עצים או אבנים או עפר חייב שנאמר כי תצא אש ומצאה קוצים וגוי עברה גדר שהוא גבוה ארבע אמות או דרך הרבים או נהר פטור:

דף כח, ב פרק ו הלכה ה גמרא מה קוצים מיוחדין שדרכן לידלק אף אין לי אלא דברים שדרכן לידלק ת"ל גדיש. אי מהגדיש מיוחד שתלוש מן הקרקע אף אין לי אלא דבר שתלוש מן הקרקע תלמוד לומר קמה. או מה אילו ואילו מיוחדין שדרכן לידלק אף אין לי אלא דבר שדרכו לידלק. ליחכה נירו סיפספה אבניו

דף כט, א פרק ו הלכה ה גמרא מניין תלמוד לומר או השדה. ויאמר קוצים קמה שדה ואל יאמר גדיש על דעתיה דרבי יודן ניחא דאמר משלם כל מה שבתוכו ועל דעתיה דרבנין דאמר אינו משלם אלא גדיש חטים שדה שעורים לאי זה דבר נאמר גדיש ולא זה דבר נאמר גדיש. עברה גדר שגבוהה ארבע אמות או דרך הרבים או נהר פטור אמר רבה בקודחת היא מתניתא אבל במקטפת דברי הכל חייב רבי יוחנן אמר במקטפת היא מתניתא אבל בקודחת פטור:

דף כט, א פרק ו הלכה ו משנה המדליק בתוך שלו עד כמה תעבור הדליקה ר' אלעזר בן עזריה אומר רואין אותם כאילו היא באמצע בית כור ר' ליעזר אומר שש עשרה אמה כדרך הרבים ורבי עקיבה אומר חמשים אמה ור"ש אומר שלם ישלם המבעיר את הבעירה הכל לפי המדליק :

דף כט, א פרק ו הלכה ו גמרא תני מעשה שעברה דליקה את הירדן שהיתה קשה. עד כמה תעבר הדליקה רבי ליעזר אומר שש עשרה אמה כדרך הרבים בשעת הרוח שלשים אמה רבי יהודה אומר שלשים אמה בשעת הרוח חמשים אמה רבי עקיבה אומר חמשים אמה בשעת הרוח מאה אמה. מעשה בערב שקפץ האור יותר משלשה מאות אמה אימתי בזמן שקפץ אבל אם היו עצים מצויין לפניו או שהיה מספסף והולך אפילו עד מיל חייב. עברה נהר או שלולית רחבין שמונה אמות פטור :

דף כט, א פרק ו הלכה ז משנה המדליק את הגדיש והיו בו כלים ר' יהודה אומר ישלם כל מה שבתוכו וחכמים אומרים אינו משלם אלא גדיש של חיטין או גדיש של שעורין היה גדי כפות לו ועבד סמוך לו ונשרף עמו חייב עבד כפות לו וגדי סמוך לו ונשרף עמו פטור ומודין חכמים לרבי יהודה במדליק את הבירה שהוא משלם כל מה שהיה בתוכה שדרך בני אדם להניח בבתים :

דף כט, א פרק ו הלכה ז גמרא רבי אבהו בשם ר' יוחנן מודין חכמים לרבי יודן בכלי גורן שדרכן להטמין. מחלפה שיטת רבי יודן תמן הוא אומר פרט להטמון והכא הוא אמר לרבות הטמון. ולית רבי יודן דריש הכא אלא גדיש לאי זה דבר נאמר גדיש שמשלם כל מה שבתוכו.

דף כט, ב פרק ו הלכה ז גמרא מחלפה שיטת רבנין תמן אמרין לרבות טמון וכא אמרין פרט לטמון ולא כן אמר

רבי אבהו בשם רבי יוחנן מודין חכמים לרבי יודן בכלי גורן שדרכו ליטמן. אמר ר' הושעיה בשאין עדים אבל אם יש עדים כל עמא מודו על הדא דרבי יודה. דתני כן היה גדיש חטים מחופה שעורין או גדיש שעורין מחופה בחיטין נותן לו גדיש שעורים. כהדא חד בר נש אפקד גבי חבריה חד שק צרור ואירעו אונס אהן אמר סיגין הוה מלא ואהן הוה אמר מטקסין הוה מלא ה"ז נשבע ונוטל. רבי יוחנן בעא מהו שיטענו לו דבר שאין ראויין לו. נישמענה מן הדא דאריסיה דבר זיזא אפקד גבי חד בר נש ליטרא דהב מית בר זיזא ומית אריסית דבר זיזא. אתא עובדא קומי ר' ישמעאל בי ר"י אמר מאן הוא דלא ידע דכל מאי דאית לאריסיה דבר זוזא לבר זיזא אינון יתייהבון לבנוי דבר זיזא. הוון לבר זיזא בנין רברבין ובנין דקיקין אמר יסבון רברביא פלגא וכד רבו דקוקיא יסבון פלגא. דמך רבי ישמעאל בי רבי יוסי אתא עובדא קומי רבי חייה אמר אין מן הדא לית ש"מ כלום יתייהבון לבנוי דאריסא. א"ל מריה דפיקדונא כבר יהבית פלגא א"ל מה שנתתה ע"פ ב"ד נתתה ומה שאתה נותן ע"פ ב"ד אתה נותן.

דף ל,א פרק ו הלכה ז גמרא מהו דיימרון בנוי דאריסיה דבר זיזא לבנוי דבר זיזא יבין לון מה דנסתון. יכלין מימר לון מה שנעשית על פי בית דין נעשה. מהו דיימרון דקיקיא לרברבייא ניפלוג עימכון. יכלין מימר לון מציאה מצאנו. א"ר יצחק לית בין רברביא לדקיקיא אלא כמי שניתן להן מתנה:

דף ל,א פרק ו הלכה ח משנה גץ שיצא מתחת הפטיש ויצא והזיק חייב גמל שהוא טעון פשתן ועובר בר"ה נכנסה פשתנו לתוך החנות ודלקה בנרו של חנווני והדליק את הבירה בעל הגמל חייב הניח החנווני את נירו מבחוץ החנווני חייב רבי יהודה אומר בנר חנוכה פטור:

דף ל,א פרק ו הלכה ח גמרא תני רבי יודן בנר חנוכה פטור מפני שהוא רשות וחכמים אומרין בין כך ובין כך

חייב. כגון אילו שהן עושין סוכות בפיתחי חניותיהם
בחג מפני שהוא רשות ובא אחר והוזק בהן חייב:

מסכת בבא קמא פרק ז

דף ל,א פרק ז הלכה א משנה מרובה מידת תשלומי
כפל ממידת תשלומי ארבעה וחמשה שמידת תשלומי
כפל נוהגת בדבר שיש בו רוח חיים ובדבר שאין בו רוח
חיים ומידת תשלומי ארבעה וחמשה אינה נוהגת אלא
בשור ושה בלבד שנאמר כי יגנב איש שור או שה וגוי
אין הגונב אחר הגנב משלם תשלומי כפל ולא הטובח
ולא המוכר אחר הגנב משלם תשלומי ארבעה וחמשה:

דף ל,א פרק ז הלכה א גמרא מניין תיתי ליה. מאם
המצא תמצא וגוי. אין לי אלא שור וחמור
ושה. כשהוא אומר חיים לרבות כל בעלי
חיים. הגניבה לרבות את המיטלטלין. ולמה שור
וחמור ושה אם דבר שיש בו הנייה למזבח ניתני שור
ושה. תני רבי ישמעאל יצאו קרקעות שאין מיטלטלין

דף ל,ב פרק ז הלכה א גמרא יצאו עבדים שאין לך בהן
אלא תשמיש יצאו שטרות שאין לך בהן אלא
ראייה. רבי אבהו שאל למה לא שנינו שמידת תשלומי
כפל נוהגת בטוען טענת גנב בשותפין מה שאין כן
בתשלומי ארבעה וחמשה. תני וגונב מבית האיש ולא
מבית האשה. כל עצמו אין כתיברעהו אלא בשואל
ותימר הכין. אין הגונב אחר הגנב משלם תשלומי
ארבעה וחמשה. גנב ונגנבה ממנו ותפשו בעלים את
השני ונשבע להן אין תימר מוציאין מן השני מביא
קרבתן על השבועה אין תימר אין מוציאין מן השני אינו
מביא קרבן שבועי. גנב ונגנבה ממנו ונמלך השני
להחזיר אין תימר יחזיר לבעלים פעמים שאין מודיעין
לגנב אין תימר יחזיר לגנב פעמים שאין מודיעים
לבעלים. כיצד יעשה יחזיר לבעלים בפני גנב:

דף ל,ב פרק ז הלכה ב משנה גנב ע"פ שנים וטבח ומכר על פיהם או ע"פ שנים אחרים משלם תשלומי ארבעה וחמשה גנב ומכר בשבת גנב ומכר לע"ז גנב וטבח ומכר ביום הכיפורים גנב משל אביו

דף לא,א פרק ז הלכה ב משנה וטבח ומכר ואח"כ מת אביו משלם תשלומי ארבעה וחמשה גנב וטבח ומכר ואח"כ הקדיש משלם תשלומי ד' וה' גנב וטבח ומכר לרפואה ולכלבים השוחט ונמצא טריפה השוחט חולין בעזרה משלם תשלומי ארבעה וחמשה ר' שמעון פוטר בשני אילו :

דף לא,א פרק ז הלכה ב גמרא ולא כן אמר ר' אבהו בשם רבי יוחנן הזיד בחלב ושגג בקרבן מתרין בו ולוקה ומביא קרבן. רבי בון בר חייה בשם ר' שמואל בר יצחק כדי רשעתו שני דברים מסורין לבית דין התופש אחד מהן יצא דבר שמסור לשמים :

דף לא,א פרק ז הלכה ג משנה גנב ע"פ שנים וטבח ומכר על פיהן ונמצאו זוממין משלמין לו את הכל גנב על פי שנים וטבח ומכר על פי שנים אחרים אילו ואילו נמצאו זוממין הראשונים משלמים תשלומי כפל והאחרונים זוממין הוא משלם תשלומי כפל והן משלמין תשלומי ג' אחד מן האחרונים זומם בטלה עדות שנייה אחד מן הראשונים זומם בטלה כל העדות שאם אין גניבה אין טביחה ואין מכירה :

דף לא,א פרק ז הלכה ג גמרא אמר רבי זעירא הדא אמרת עד זומם אין נפסל בבית דין אלא מעצמו נפסל

דף לא,ב פרק ז הלכה ג גמרא פתר לה בהתרייה. ותני כן א"ר יוסי במה דברים אמורים בשתי עדות ובשתי התריות אבל בעדות אחת ובהתרייה אחת כל עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה. מהו שבטלה מקצתה בטלה כולה. היו עומדין ומעידין עליו בעשרה בניסן שגנב שור באחד בניסן טבח ומכר בעשרה בניסן הוזזמו

בחמשה עשר בניסן כל עדות שהעידו מעשרה בניסן עד חמשה עשר בניסן למפריעה הרי אילו פסולות. א"ר בא בר ממל תיפתר במעידין עליו בכרך אחד ולית שמעת מינה לכולם.

דף לב, א פרק ז הלכה ג גמרא ותני כן הן היו ראשונים והן היו האחרונים. הוזמו בראשונה אין בכך כלום בשנייה הרי אילו עדות אחד שלישית הרי אילו שתי עדיות. והיכי דמי אם במעידין עליו בכרך אחד ולית שמע מינה כלום. לא אתייה דא אלא על ידי עדות סגיא. עד כדון כשבאו עידי גניבה ועידי טביחה כאחת באו עידי גניבה ולא קיבלום ואחר כך באו עידי טבילה אמר להן הוו יודעין שכבר באו עידי גניבה ולא קיבלום ועל ידיכם אנו מקבלין אותן נמצאו עידי טביחה זוממין משלמין על ידי עידי גניבה. רבי חזקיה לא מר כן אלא עד כדון בשבאו עידי גניבה ועידי טביחה כאחת באו עידי טבילה ולא קיבלו אותן ואחר כך באו עידי גניבה אמר להן הוו יודעין שכבר באו עידי טביחה ולא קיבלנום ועל ידיכם אנו מקבלין אותן ונמצאו זוממין עידי גניבה משלמין על ידי עידי טביחה:

דף לב, ב פרק ז הלכה ד משנה גנב על פי שנים וטבח ומכר על פי עד אחד או ע"פ עצמו משלם תשלומי כפל ואינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה גנב וטבח ומכר בשבת גנב וטבח ומכר לע"ז גנב משל אביו מת אביו ואח"כ טבח ומכר גנב והקדיש ואח"כ טבח ומכר משלם תשלומי כפל ואינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה רבי שמעון אומר קדשים שהוא חייב באחריותן משלם תשלומי ארבעה וחמשה ושאינו חייב באחריותן פטור:

דף לב, ב פרק ז הלכה ד גמרא לא כן א"ר אבהו בשם רבי יוחנן מזיד בחלב ושוגג בקרבן מתרין בו ולוקה ומביא קרבן. מאן תניתה רבי שמעון אומר קדשים שחייב באחריותן משלם תשלומי ארבעה וחמשה

ושאין חייב באחריותן פטור. רבי יוסטא בי רבי מתון
שאל הפודה כלכלה מיד הגזבר

דף לג, א פרק ז הלכה ד גמרא מהו שתיטבל
למעשרות. מתיב ריש לקיש והתנינן גנב והקדיש ואחר
כך טבח ומכר. כמה דאת אמר תמן המקדיש אינו
כמוכר ודכוותה הפודה אינו כלוקח. מילתיה דריש
לקיש אמרה מכירה כפדיון אמר ראוי הוא לפדותו
ולאוכלו. א"ר לעזר ראו אותו שוחט שור שחור ביער
חזקה גנוב הוא. חש לומר שמא ראוהו רבוץ. תיפתר
כשראהו מושך. יש בטובח מה שאין במוכר ויש במוכר
שאין בטובח. שהטובח בשבת חייב והמוכר בשבת
פטור. א"ר ינאי בי רבי ישמעאל מצינו שהמכיר
חייבין עליה בשבת. הגע עצמך באומר לחבירו תלוש
מן הקרקע הזה וקנה אותו לא קנייו. א"ר יוסי בי ר'
בון תלישה הוא שמחייבת אותו ולא מכירה:

דף לג, א פרק ז הלכה ה משנה מכרו חוץ מאחד ממאה
שבו או שהיתה לו בו שותפות השוחט ונתנבלה בידו
הנוחר והמעקר משלם תשלומי כפל ואינו משלם
תשלומי ארבעה וחמשה גנב ברשות הבעלים טבח ומכר
חוץ מרשותן או שגנב חוץ מרשותן וטבח ומכר ברשותן
או שגנב וטבח ומכר חוץ מרשותן משלם תשלומי
ארבעה וחמשה אבל אם גנב וטבח ומכר ברשותן פטור:

דף לג, א פרק ז הלכה ה גמרא רבי זעירה בעי מכרה
חציין מהו מכר חציה לזה וחציה לזה מהו.

דף לג, ב פרק ז הלכה ה גמרא נישמעינה מן הדא מכרה
חוץ מידה חוץ מרגלה חוץ מקרנה חוץ מגיזתה משלם
תשלומי ארבעה וחמשה. רבי לעזר בי ר' שמעון אומר
חוץ מקרנה משלם תשלומי כפל חוץ מגיזותיה משלם
תשלומי ארבעה וחמשה. רבי אומר חוץ מדבר
שהנשמה תלויה בו משלם תשלומי ארבעה וחמשה חוץ
מדבר שאין הנשמה תלויה בו פטור:

דף לג, ב פרק ז הלכה ו משנה היה מושכו ויוצא ומת ברשות הבעלים פטור הגביהו או שהוציאו חוץ מרשות הבעלים ומת חייב נתנו לבכורת בנו לבעל חובו לשומר חנם ולשואל לנושא שכר ולשוכר היה מושכו ויוצא ומת ברשות הבעלים פטור הגביהו או שהוציאו חוץ מרשות הבעלים ומת חייב :

דף לג, ב פרק ז הלכה ו גמרא אמר ר' מנא מאן דמר לי הדא מילתא אנא נסיב בגרייתיה מהו פטור נפטר מחובו נפטר מגניבה :

דף לג, ב פרק ז הלכה ז משנה אין מגדלין בהמה דקה בארץ ישראל אבל מגדלין בסורייא ובמדברות שבארץ ישראל אין מגדלין תרנגולין בירושלם מפני הקדשים ולא כהנים בארץ ישראל מפני הטהרות ולא יגדל ישראל חזרין בכל מקום ולא יגדל אדם את הכלב אלא אם כן היה קשור בשלשלת אין פורסין נשבין ליונים אלא אם כן היה רחוק מן היישוב שלשים ריס :

דף לג, ב פרק ז הלכה ז גמרא אמר ר' בא כגון מהיר שהיא ששה עשר מיל על ששה עשר מיל. תני אין מגדלין תרנגולין בירושלם מפני הקדשים ולא כהנים בארץ ישראל מפני הטהרות יכול אף בירושלם כן. או ייבא כיי דמר רבי יהושע בן לוי ירושלם הבנויה וגו' עיר שמחברת ישראל זה לזה. כתיב טמאים הם לכם מה תלמוד לומר וטמאים יהיו לכם אלא אחד איסור אכילה ואחד איסור הנייה. כל דבר שאיסורו מדבריהן מותר לעשות בו סחורה.

דף לד, א פרק ז הלכה ז גמרא והרי חמור. למלאכתו הוא גדל והרי גמל. למלאכתו הוא גדל : לא יגדל אדם את הכלב אלא אם כן קשור בשלשלת. אי"ר יוסי בי ר' חנינה כל המגדל כלב רע בתוך שלו עליו הכתוב אומר למס מרעהו חסד וגו' : אין פורשין נשבין ליונים אלא אם כן היה רחוק מן היישוב שלשים ריס. ולהלן את אמר חמשים אמה. אמר רבי יוסי בי רבי בון לריעות

מריעה חמשים אמה לפרוח פורחת אפילו ארבעת
מילין :

מסכת בבא קמא פרק ח

דף לד, א פרק ח הלכה א משנה החובל בחבירו חייב עליו משום חמשה דברים בנזק בצער בריפוי בשבת ובבושת בנזק כיצד סימא את עינו קטע את ידו שבר את רגלו רואין אותו כאילו עבד נמכר כמה היה יפה וכמה הוא יפה צער כוויו בשפוד או במסמר אפילו על צפורנו מקום שאינו עושה חבורה אומדים כמה אדם כיוצא בזה רוצה ליטול להיות מצטער כך :

דף לד, א פרק ח הלכה א גמרא תני החובל בחבירו חמשה נותן לו חמשה ארבעה נותן לו ארבעה שלשה נותן לו שלשה שנים נותן לו שנים אחד נותן לו אחד. והיכי הכהו על ידו וקטעה נותן לו חמשה נזק צער ריפוי שבת ובושת הכהו על ידו וצבת נותן לו ארבעה צער ריפוי שבת ובושת הכהו על ראשו וצבת נותן לו שלשה צער ריפוי שבת במקום שאינו נראה נותן לו שנים צער ריפוי בטומוס שבידו נותן לו אחד בושת. ר' ירמיה בעי קטע ידו וחזר וקטע ידו ממעלן מהו שיתן לו צער של שעה ראשונה. כתי' עין תחת עין שן תחת שן ובמקום אחר הוא אומר ולא תחוס עיניך אחד שוגג ואחד מזיד. יאמר שוגג ואל יאמר מזיד שאילו נאמר שוגג ולא נאמר מזיד הייתי אומר שוגג ישלם ממון מזיד לא ישלם כלום

דף לד, ב פרק ח הלכה א גמרא הוי צורך לומר שוגג וצורך לומר מזיד. שאם היה סומא וסימא את עינו קיטע וקיטע את ידו האיך זה מתקיים ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו. מגיד שאינו משלם אלא ממון. צער כוויו בשפוד או במסמר אפילו על צפורנו מקום שאינו עושה חבורה. כתיב כוייה תחת כוייה וגו' היכי דמי אם בשפצעו והוציא דמו כבר כתיב פצע תחת

פצע מה תלמוד לומר חבורה. אלא שאם כויו בשפוד על כף ידו וצבת על כף רגלו וצבת או שהטיל עליו שלג או צינים במקום שאינו נראה חייב לרפותו. אומדים כמה אדם כיוצא בזה רוצה ליטול להיות מצטער בכך. א"ר זעירה חמיי בר נש ואמרין ליה כמה את בעי למיתן ולא ייאבך אהן צערא. ומה דהוא אמר יהבין ליה. אמר מר עוקבא כמה אדם רוצה ליטול היא מתניתא ותימר אכן. אלא חמיי בר נש ואמרין ליה כמה את בעי מיסב וייאבך אהן צערא ומה דו אמר יהבין ליה. תני בן עזאי אומר נותנין נכאי מזון מהו נכאי מזון בקדמיתא הוינא אכל טלופחין וירק וכדון לית בי מיכל אלא ביעין ותרנגולין ומה דו אמר יהבין ליה. א"ר יוסי בר יעקב אהן רומיי כד מיבאש לא נפיק לקרבא עד דייכול מה דחסר יומין ביומין :

דף לד, ב פרק ח הלכה ב משנה ריפוי הכהו חייב לרפותו עלו בו צמחים אם מחמת המכה חייב ושלא מחמת המכה פטור חייתה ונסתרה חייתה ונסתרה חייב לרפותו חייתה כל צורכה אינו חייב לרפותו :

דף לד, ב פרק ח הלכה ב גמרא רבי ירמיה בעי עלו בו צמחין סביבות

דף לה, א פרק ח הלכה ב גמרא המכה ונסתרה מחמת המכה מהו. מן מה דכתיב ורפא ירפא שאם עבר על דבר רופא. תני חורין ורפא ירפא שאם עלת גרגותני חייב לרפותו. תני ר' יוסי בי ר' יודן אומר עלו בו צמחים סביבות המכה אע"פ שנסתרה המכה חייב לרפותו ואין חייב ליתן לו דמי שבתו. רבי שמעון אומר חידוש חידש הכתוב בפרשה הזאת שיתן לו שבת וריפוי. רק שבתו יתן ורפא ירפא :

דף לה, א פרק ח הלכה ג משנה שבת רואין אותו כאילו שומר קישואין שכבר נתן לו דמי ידו ודמי רגלו בושת הכל לפי המבייש והמתבייש המבייש את הערום המבייש את הסומא המבייש את הישן חייב וישן

שבייש פטור נפל מן הגג והזיק ובייש חייב על הנזק ופטור על הבושת שנאמר ושלחה ידה והחזיקה במבושיו אינו חייב על הבושת עד שיהא מתכוין :

דף לה, א פרק ח הלכה ג גמרא הכא את מר רואין אותו כאילו שומר קישואין והכא את מר היה עושה מנה ביום נותן לו מנה סלע נותן לו סלע. א"ר יצחק תרין שבתין אינון הכהו על ידו וקטעה אין רואין אותו כאילו עושה מנה ביום אלא רואין אותו כאילו חיגר יושב ושומר קישואין שכבר נתן לו דמי ידו ודמי רגלו. שאם כויו על כף ידו וצבת על כף ראשו וצבה או שהטיל עליו שלג או צונן במקום שאינו נראה חייב לרפותו.

דף לה, ב פרק ח הלכה ג גמרא תני ושלחה ידה ולא אשת שליח ב"ד תניי חורין תני ושלחה ידה לרבות אשת שליח ב"ד. מאן דמר ושלחה ידה ולא אשת שליח ב"ד בשהכהו ברשות מאן דמר לרבות אשת שליח ב"ד בשהכהו שלא ברשות. תני לא אשת שנים :

דף לה, ב פרק ח הלכה ד משנה זה חומר באדם מבשור שאדם משלם את הנזק צער רפוי שבת ובשת ומשלם דמי ולדות ושור אינו משלם אלא נזק ופטר מדמי וולדות המכה אביו ואמו ולא עשה בהן חבורה החובל בחבירו ביה"כ חייב בכולן החובל בעבד עברי חייב בכולן חוץ מן השבת בזמן שהוא שלו החובל בעבד כנעני של אחרים חייב בכולן רבי יהודה אומר אין לעבדים בושת :

דף לה, ב פרק ח הלכה ד גמרא תני והעדים שאמרו מעידין אנו על פלוני שסימא שתי עיניו כאחת שהפיל שתי שיניו כאחת אינו נותן לו כלום. זו אחר זו יוצא לחירות בראשונה. ונותן לו דמי שנייה. ר' אבהו בשם ר' יוחנן זאת אומרת שמין לעבדים בושת. ר' לא בשם רבי יוחנן המקדיש מעשה ידי עצמו כולן קידש. וחזר ותנא המקדיש מעשה ידי עבדו יוציא לו מהן פרנסתו והשאר הקדש הכא את אמר השאר הקדש והכא את

מר כולו קדש. א"ר אחא מצווים ישראל לפרנס בני חורין יותר מעבדים. לא כן אמר ר' יוחנן הקוטע ידי עבד חבירו רבו נוטל נזקו צערו ריפיו שבתו בושתו והלה יתפרנס מן הצדקה. אמר ר' אחא מצווין ישראל לפרנס עבדים קוטעין יותר מן השלימין. והא ר' יוחנן אכול קופד ויהיב לעבדיה שתי חמר ויהיב לעבדיה וקרי אנפשיה הלא בבטן עושני עשהו. אמרי תמן במידת הדין ברם הכא במידת רחמים:

דף לו,א פרק ח הלכה ה משנה חרש שוטה וקטן פגיעתן רעה החובל בהן חייב והן שחבלו באחרים פטורין העבד והאשה פגיעתן רעה החובל בהן חייב והן שחבלו באחרים פטורין אבל משלמין לאחר זמן נתגרשה האשה ונשתחרר העבד חייבין לשלם המכה אביו ואמו ועשה בהן חבור' והחובל בחבירו בשבת פטור מכולן מפני שהוא נידון בנפשו והחובל בעבד כנעני שלו פטור מכולן:

דף לו,א פרק ח הלכה ה גמרא תני והעדים שאמרו מעידים אנו על פלוני שסימא עין עבדו והפיל שינו שכן הרב אומר ונמצאו זוממין משלמין לעבד וכו'. מן אהן עובדא מימר כן. אמר ר' נסה וינון דמרון כן מעידין אנו על פלוני שנכנס תחת ידו שלם ויצא חבול בשתים יוצא לחירות בראשונה. ונותן לו דמי שנייה:

דף לו,א פרק ח הלכה ו משנה התוקע לחבירו נותן לו סלע ר' יהודה אומר משום ר' יוסי הגלילי מנה סטרו נותן לו מאתים זוז לאחר ידו נותן לו ארבע מאות זוז צרם באזנו תלש בשערו רקק והגיע בו הרוק העביר טליתו ממנו ופרע ראשה של אשה נותן ארבע מאות זוז והכל לפי כבודו אמר רבי עקיבה

דף לו,ב פרק ח הלכה ו משנה אפילו עני שבישראל רואין אותן כאילו הן בני חורין שירדו מנכסיהן שהן בני אבהם יצחק ויעקב מעשה באחד שפרע ראשה של אשה ובאת לפני רבי עקיבה וחייבו ליתן לה ארבע

מאות זוז. אמר לו רבי תן לי זמן ונתן לו שימרה עומדת על פתח חצירה שיבר את הפך בפניה ובו כאיסר שמן גילת את ראשה והיתה מטפחת ומנחת על ראשה והעמיד לה עדים ובא לפני רבי עקיבה ואמר לו רבי לזו אני נותן ארבע מאות זוז אמר לו לא אמרת כלום שהחובל בעצמו אע"פ שאינו רשאי פטור ואחרים שחבלו בו חייבין הקוצץ את נטיעתו ואע"פ שאינו רשאי פטור אחרים שקצצו נטיעותיו חייבין:

דף לו,ב פרק ח הלכה ו גמרא תני רב קרני לבעיטה אחת לרכובה שלשה לסקלונקית חמש עשרה. חד אמר בשם ריש לקיש המבייש את הזקן נותן לו דמי בושתו משלם. חד בר נש איקפד לרבי יודה בר חנינה אתא עובדא קומי ריש לקיש וקנסיה ליטרא דדהב. רקק והגיע בו הרוק. עד היכן הגיע בו הרוק עד גופו עד כליו. אלא רקק ולא הגיע בו הרוק מהו. א"ר יוסי הדא אמרה המבייש את חבירו בדברים פטור. תני רבי אבהו קומי רבי יוחנן הרגתה שורי קצצתה נטיעותי והלה אומר איני יודע חייב. אמר ליה הן תניתה אילין למקבילות למקבילות. אמר ליה אנא הוא דטעית ואינן דמרין כן מעידין אנו איש פלוני שהרג שור פלוני והלה אומר איני יודע חייב:

דף לו,ב פרק ח הלכה ז משנה אע"פ שהוא נותן לו אינו נמחל לו עד שיבקש ממנו שנאמר ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא ומניין שלא יהא המוחל אכזרי שנאמר ויתפלל אברהם אל האלהים וגו':

דף לו,ב פרק ח הלכה ז גמרא תני ר' יודה אומר משום רבן גמליאל הרי הוא אומר ונתן לך רחמים וגו'. סימן זה יהא בידך כל זמן שאת רחמן המקום מרחם עליך אינך מרחם אין המקום מרחם לך. רב אמר אדם שסרח לחבירו וביקש ממנו ולא קיבלו יעשה שורת בני אדם ויפייסנו דכתיב שור על אנשים וגו'. ואם עשה כן מה כתיב תמן פדה נפשו מעבור בשחת וגו'. א"ר ייסה

הדא דתימר שלא הוציא לו שם רע אבל הוציא לו שם רע אין לו מחילה עולמית :

דף לז, א פרק ח הלכה ח משנה האומר סמא את עיני קטע את ידי שבר את רגלי חייב על מנת לפטור חייב קרע את כסותי שבר את כדי חייב על מנת לפטור פטור עשה כן לאיש פלוני על מנת לפטור חייב בין בגופו בין בממונו :

דף לז, א פרק ח הלכה ח גמרא האומר סמא עיני שמזיקתני קטע ידי שמזיקתני חייב על מנת לפטור חייב. אמר רבי לעזר בהן שהוא כלאו מתניתא אבל בהן שהוא כהין פטור. מילתיה דר' לעזר משום פגם משפחה. ריש לקיש אמר בהין שהוא כהין הוא מתניתא אבל בהן שהוא כלאו חייב. מילתיה דריש לקיש אמר ששמין לקרוביו בושת. תני ישראל שאנסוהו עכו"ם ונטלו ממנו ממון חבירו בפניו פטור נטל ונתן להם חייב אמר ר' יוסי הדא דתימר בשאמר לו ממון סתם אבל ממון פלוני אפילו נטל ונתן ביד פטור :

מסכת בבא קמא פרק ט

דף לז, א פרק ט הלכה א משנה הגוזל עצים ועשאן כלים צמר ועשאן בגדים משלם כשעת הגזילה גזל פרה מעוברת וילדה ורחל טעונה וגזזה

דף לז, ב פרק ט הלכה א משנה משלם דמי פרה מעוברת לילד ודמי רחל טעונה להיגזז גזל פרה ועיברה אצלו וידה ורחל ונטענה עמו וגזזה משלם כשעת הגזילה זה הכלל כל הגזלנין משלמין כשעת הגזילה :

דף לז, ב פרק ט הלכה א גמרא הכא את מר ליבון כשינוי והכא את מר אין ליבון כשינוי. הן דתימר ליבון כשינוי בשעשאו צופים והן דתימר אין ליבון כשינוי

בשהניחו כמות שהוא. מצינו ליבון בלא צופים שמא יש צופים בלא ליבון. אמר ר' יודן קל הוא שהיקלו בגזלן שישלם כשעת הגזילה. גזל שלח וליבנו אית לך מימר בשעשאו צופים. עוד קל הוא שהיקל בגזלן שיהא משלם כשעת הגזילה. גזל מריש ובנאטו בבירה בית שמאי אומרים יקעקע כל הבירה כולה ויתנינו לו. ובית הלל אומר יתן לו דמיו מפני תקנת שבים. ירד לחרבה ובנייה שלא ברשות שמין לו וידו על התחתונה בנייה ברשות שמין לו וידו על העליונה. ביקש ליטול אבניו ועציו אין שומעין לו. ר' יעקב בר אחא בשם ר' יהושע בן לוי משום יישוב ארץ ישראל. רב נחמן בר יצחק שאל אילו מי שנכנס לחורבתו של חברו ופירק חבילתו לשעה וביקש ליטלו שמא אין שומעין לו.

דף לח, א פרק ט הלכה א גמרא כיון דשמע דמר רבי יעקב בר אחא משום יישוב ארץ ישראל אמר האמירה. אלא בנה במקום שאין ראוי לבנות ונטע במקום שאינו ראוי ליטע רב אמר שמין לו אלא שמערימין עליו ליכנס לשם בימות החמה ובימות הגשמים אמר לו הא תניתה שמין לו וידו לתחתונה. א"ר זירא הדא אמרה גזל שמינה והכחישה מחזיר לו את השומן אמר רב חסדא הדא אמרה גזל כחושה והשמינה מחזירה בעינה מפני שעיברה אצלו וילדה משלם כשעת הגזילה. מאן תניתה ר' יעקב דתני זה הכלל שהיה ר' יעקב אומר כל גזילה שהיא קיימת בעיניה ולא נישתנית מברייתא אומר לו הרי שלך לפניך. והגנב לעולם משלם כשעת הגניבה:

דף לח, א פרק ט הלכה ב משנה גזל בהמה והזקינה עבדים והזקינה משלם כשעת הגזילה רבי מאיר אומר יאמר לו בעבדים הרי שלך לפניך:

דף לח, א פרק ט הלכה ב גמרא רב הונא אמר בשגזל עגל ונעשה שור אבל גזל שור והזקין אומר לו הרי שלך לפניך שמואל אמר אפילו גזל עגל ונעשה שור אומר לו הרי שלך לפניך. תני רב קרנא ואפילו גזל עגל ונעשה

שור וטבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה עגל
אמר אבוי דשמואל בר אמי בשם רב יהודה הלכה כרבי
מאיר :

דף לח, ב פרק ט הלכה ג משנה גזל מטבע ונסדק פירות
והרקיבו יין והחמיץ משלם כשעת הגזילה מטבע ונפסל
תרומה ונטמאת חמץ ועבר עליו הפסח בהמה ונעבדה
בה עבירה או שנפסלה מעל גבי המזבח או שהיתה
יוצאה ליסקל אומר הרי שלך לפניך :

דף לח, ב פרק ט הלכה ג גמרא רב הונא אמר בשפסלתו
מלכות שמואל אמר בשנסדק ודאי. רבי יודה בן פזי
בשם ר' יוסי בר חנינה והן שהרקיבו מן הכנימה אבל
אם הרקיבו מתולעת כבריאין הן. רב הונא אמר
בשפסלתו מלכות אבל פסלתו מדינה אומר לו הרי שלך
לפניך שמואל אמר אפילו פסלתו מלכות אומר לו הרי
שלך לפניך. רבי יודן לא נחית לבית וועדא קם עם רבי
מנא א"ל מה חידות הוה לכוון בבי מדרשא יומא דין
א"ל מילה פלן. א"ל ולא מתניתא היא תרומה
ונטמאת אמר ליה תיפתר בשניטמאת מאליה ולית
שמע מינה כלום. חילפיי אמר נשבע לו קודם הפסח
אחר הפסח משלם לו חמץ יפה. א"ר מנא אזלית
לקיסרין ואשכחית לר' חזקיה דדריש לה משום דר'
יעקב בר אחא אין אית בר נש פליג על חילפיי שאין
משלם חמץ יפה הכל מודין בחמץ שמשלי חמץ יפה :

דף לח, ב פרק ט הלכה ד משנה נתן לאומנין לתקן
וקילקלו חייבין לשלם נתן לחרש שידה תיבה ומגדל
לתקן וקילקל חייב לשלם הבנאי שקיבל עליו את
הכותל לסותרו ושיבר את האבנים או שהזיק חייב
לשלם היה סותר מצד זה ונפל מצד אחר פטור ואם
מחמת המכה חייב :

דף לח, ב פרק ט הלכה ד גמרא רב הונא אמר והוא
שקבע בו מסמר האחרון כדי לזכות לכליו :

דף לט, א פרק ט הלכה ה משנה נתן צמר לצבע והקדיחה היורה נותן לו דמי צמרו צבעו כאור אם השבח יתר על ההוצאה נותן לו את היציאה ואם היציאה יתרה על השבח נותן לו את השבח לצבוע לו אדום וצבעו שחור וצבעו אדום ר"מ אומר נותן לו דמי צמרו רבי יהודה אומר אם השבח יתר על היציאה נותן לו את היציאה ואם היציאה יתירה על השבח נותן לו את השבח:

דף לט, א פרק ט הלכה ה גמרא רב הונא אמר שהקדיחו סממנין אבל הקדיחה יורה אומר לו הרי שלך לפניך שמואל אמר אפילו הקדיחו סממנין אומר לו הרי שלך לפניך. מהו אם השבח יותר על ההוצאה נותן לו ההוצאה. בר נש דיהב לחבריה חמשה מיני עמר וחמשה מיני סממנין ועשרה מנוי אגריה א"ל ציבעיה סומק וצבעו אוכס. א"ל אילו צבעתיה סומק הוה טב עשרים וחמשה מנוי. וכדו דצבעתיה אוכס לית הוא טב אלא עשרין מנוי. את אובדת דידך אנא לא אובד דידי. אמר רבי יונה ותשמע מינה בר נש דיהב לחבריה שמנה דינרין דזבין ליה חיטין מטיבריה וזבן ליה מציפורי. א"ל אילו זבנת לי מטיבריא הוון עשרין וחמשה מודי. כדון דזבנת מציפורי ליתנון אלא עשרין מודיי. את אובדת דידך אנא לא אובד דידי. תני הנותן מעות לחבירו ליקח לו חטים ולקח לו שעורים אם פחתו פחתו לו ואם הותירו הותירו לו

דף לט, ב פרק ט הלכה ה גמרא ותני חורין אם פחתו פחתו לו ואם הותירו הותירו לשניהן. מאי טעמא דר' יודן שלא נתכוין המוכר לזכות אלא לבעל המעות ולמה אין חולק עמו שאסור ליהנות מחבירו. מעתה אפילו אמר לו ליקח לו חטים ולקח לו חטים לא נתכוין המוכר לזכות אלא לבעל המעות ובשעה שאמר לו ליקח חטים ולקח לו חטים לא נתכוין המוכר לזכות אלא ללקוח וקיים מה בידיה. א"ר נסא בשעה שקיים שליחותו לא נתכוון המוכר לזכות לבעל המעות לא קיים שליחותו נתכוון לזכות ללוקח ולמה חולק עמו

אמר הואיל ובאת לו הנייה מתחת ידו אף הוא חולק עמו. התיב ר' שמואל בר בא קומי רבי יוחנן והתנינן אחד המקדיש נכסיו ואחד המעריך עצמו אין לו בכסות אשתו ובניו. אמר לו

דף מ,א פרק ט הלכה ה גמרא עלת על דעתו לומר בכסות אשתו ובניו. והתנינן ערכי עליו כיון שאמר ערכי עלי לא קבע לעצמו אלא נ' סלע. האומר ערכי עלי על מנת שלא לסדר מה שעל אשתי ובני. ר' נסא בשם ר' בון בר חייה האומר ערכי עלי על מנת שלא לסדר מחפץ פלוני אין מסדרין לו מאותו החפץ. רב הושעיה בשם שמואל בר אבא זאת אומרת שאין שמין ערכין מן המטלטלין דבר תורה אלא מדבריהן :

דף מ,א פרק ט הלכה ו משנה הגוזל את חבירו שוה פרוטה ונשבע לו יוליכנו אחריו אפילו למדי לא יתן לא לבנו ולא לשלוחו אבל נותן הוא לשליח בית דין ואם מת יחזיר ליורשיו נתן לו את הקרן ולא נתן לו את החומש מחל לו את הקרן ולא מחל לו את החומש מחל לו על זה ועל זה חוץ מפחות שוה פרוטה בקרן אינו צריך לילך אחריו נתן לו את החומש ולא נתן לו את הקרן מחל לו על החומש ולא מחל לו על הקרן מחל לו על זה ועל זה חוץ משוה פרוטה בקרן ה"ז צריך לילך אחריו נתן לו את הקרן ונשבע לו על החומש הרי זה משלם חומש על חומש עד שיתמעט הקרן משוה פרוטה וכן בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו או מצא אבידה וכחש בה ונשבע על שקר הרי זה משלם קרן וחומש ואשם :

דף מ,ב פרק ט הלכה ו גמרא כיני מתניתא עד שיתמעט חומש האחרון פחות משוה פרוטה. אמר ר' יונתן בנתינת החומש נעשה חומש קרן לא אתיא אלא בשעת עדים ובשעת הקרבן :

דף מ,ב פרק ט הלכה ז משנה איכן פקדוני א"ל אבד משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידין אותו שאכלו

משלם את הקרן הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם איכן פקדוני אמר לו נגנב משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידין אותו שגנבו משלם תשלומי כפל הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם הגוזל את אביו ונשבע לו ומת הרי זה משלם קרן וחומש לבניו או לאחיו אם אינו רוצה או שאין לו לווה ובעלי החוב באין ונפרעין :

דף מ,ב פרק ט הלכה ז גמרא תני אין מקבלין פקדון מנשים ועבדים וקטנים. קיבל מאשה יחזיר לה מתה יחזיר לבעלה מעבד יחזיר לו ואם מת יחזיר לרבו. מקטן יחזיר לו מת יחזיר לאביו ועושה בהן סגולה. וכולן שאמרו בשעת מותר יינתנו לפלוני שהן שלו יעשה פירוש לפירושו. ר' זביד' בשם ר' בא בר ממל ובלבד בעדים כהדא איתת דר' בא בר חנא מי דמכא אמרה אהן קירושא דברתי והוא אמר לית הוא אלא דידי אתא עובדא קומי רב אמר אין אדם מצוי לשקר בשעת מיתה :

דף מא,א פרק ט הלכה ח משנה האומר לבנו קונם שאתה נהנה לי אם מת יירשנו בחיי ובמותי אם מת לא יירשנו ויתן לבניו או לאחיו ואם אין לו לווה ובעלי החוב באין ונפרעין :

דף מא,א פרק ט הלכה ח גמרא א"ר ירמיה חמי היך תנינן הכא האומי לבנו קונם שאת נהנה לי אם מת יירשנו בחיי ובמותי אם מת לא יירשנו והתני בחיי אם מת יירשנו במותי אם מת יירשנו בחיי ובמותי אם מת לא יירשנו. מה בין אהן דמר חדא חדא להן דמר תרתי תרתי. רב ירמיה ור' יוסי בן חנינה תריהון אמרין קונם לבית זה שאיני נכנס בחיי ובמותי כיון שאמר לבית זה אסרו עליו בין בחיים בין לאחר מיתה. אמר ר' יוסי תנינן בנזקין מה דלא תנינן בנדרין קונם הניית נכסיי אילו עליו בחיי ובמותי כיון שאמר אילו אסרון עליו בין בחיים בין לאחר מיתה :

דף מא, א פרק ט הלכה ט משנה הגוזל את הגר ונשבע לו ומת ה"ז משלם קרן וחומש לכהנים ואשם למזבח שנאמר ואם אין לאיש גואל להשיב האשם וגוי. היה מעלה את הכסף ואת האשם ומת הכסף יינתן לבניו והאשם ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה נתן את הכסף לאנשי משמר ומת אין היורשין יכולין להוציא מידן שנאמר אשר יתן לכהן לו יהיה:

דף מא, א פרק ט הלכה ט גמרא חילפיי ורי יוסי בר חנינה אמר דרבי יוסי הגלילי היא דדריש רבי יוסי הגלילי במה הכתוב מדבר בגוזל את הגר ונשבע לו ומת שמשלם קרן וחומש לכהנים ואשם למזבח.

דף מא, ב פרק ט הלכה ט גמרא ואם אין לאיש גואל הטעון כפרה חייב יצא זה שאין טעון כפרה. דריש ר' עקיבה כשבא מזופרין במה הכתוב מדבר בגוזל אתה גר ונשבע לו ומת שמשלם קרן וחומש לכהנים ואשם למזבח שנאמר ואם אין לאיש גואל וגוי אין לך אדם בישראל שאין לו גואל אלא זה הגר. רב וריש לקיש אמרי ר"ע היא דאמר תושב אשמה בכל מקום:

דף מא, ב פרק ט הלכה י משנה נתן את הכסף ליהויריב ואשם לידעיה יצא אשם ליהויריב וכסף לידעיה אם קיים האשם יקריבוהו בני ידעיה ואם לאו יחזיר ויביא אשם אחר שהמביא גזלו עד שלא הביא אשמו יצא אשמו עד שלא הביא גזילו לא יצא נתן את הקרן ולא נתן את החומש אין חומש מעכב:

דף מא, ב פרק ט הלכה י גמרא ר' חזקיה אמר בשתי שבתות פליגן רבי יוסי אמר בשבת אחת. מאן דמר בשתי שבתות נתן את הכסף ליהויריב במשמר ידעיה ואשם לידעיה במשמר יהויריב יצא. ר' אומר אם כדברי ר' יודן אם הקריבו בני יהויריב את האשם לא נתכפר להן אלא יוליך את הכסף מבני ידעיה אל בני יהויריב. ויקריבו בני יהויריב את האשם ויתכפר להן.

דף מב, א פרק ט הלכה י גמרא זאת אומרת אנשי משמר שזכו במשמר שלא בשבתן מוציאין אותו מידן. מאן דמר בשבת אחת פליגין נתן את הכסף ליהויריב במשמר ידעיה. אשם לידעיה במשמר יהויריב לא יצא כו'. זאת אומרת אנשי משמר שזכו בקרבן בשבתן אין מוציאין אותן מידן ואם עיבר משמר בני יהויריב. כיני מתניי ואם היה שעובר לאחר ימים זכו בני יהויריב את האשם לא נתכפר להן אלא יוליד את הכסף מבני ידעיה אצל בני יהויריב. ויקריבו בני יהודע את האשם ויתכפר להן. זאת אומרת אנשי משמר שזכו בקרבן בשבתן נתעצלו ולא הקריבוהו מוציאין אותן מידו:

מסכת בבא קמא פרק י

דף מב, א פרק י הלכה א משנה הגוזל ומאכיל את בניו ומניח לפניו פטורין מלשלי אם היה דבר שיש בו אחריות נכסים חייבין לשלם אין פורטין לא מתיבת המוכסין ולא מכיס של גבאין ואין נוטלין מהן צדקה אבל נוטל הוא מתוך ביתו או מן השוק:

דף מב, א פרק י הלכה א גמרא תני ישראל שלוח בריבית ועשה תשובה חייב להחזיר

דף מב, ב פרק י הלכה א גמרא מת והניח לפני בניו עליו הכתוב אומר יכין וצדיק ילבש. הניח לפניו פרה או טלית חייבין להחזיר אזל תניה לגזילי. אם היה דבר שיש לו אחריות חייבין להחזיר איזהו דבר שיש לו אחריות רבי יונתן אומר בשהניח לפניו קרקע ריש לקיש אמר בשהניח לפניו גוף הגזילה. רב אמר יורש כמשועבד כשם שאין מלוה בעדים גובה ממשועבדין כך אינה גובה מיורשין שמואל אמר דאיקני אינו גובה ממשועבדין הא מבני חרי גובה. ולית היא פליגא על רב דרב אמר יורש כמשועבד כשם שאין מלוה בעדים גובה ממשועבדים כך אינה גובה מיורשין. פתר לה בשהניח

לפניהן קרקע. ואפילו כשמואל לית היא פליגא לא כן אמר שמואל דאיקני אינו גובה ממשועבדין. פתר לה בשהניח לפניהן גוף הגזילה. גזל טלית ונתנה לאחר ר' לעזר בשם רבי חייה אמר מוציאין מראשון ולא משני ר' יוחנן אמר בשם ר' ינאי מוציאין אף מן השני. ר' בא בר ממל אמר אף ר' חייה כדעתיה דר' חייה אמר מוציאין אף משני.

דף מג, א פרק י הלכה א גמרא נתחלפו כליו בבית האומן ישתמש בהן ויצא ויבקש את שלו בבית האבל או בבית המשתה אל ישתמש בהן אלא יצא ויבקש את שלו. א"ר בא בר חנה לא הוה ר' חייה חביבי פתר לה אלא כגון הדין בר קורא שכל הנוטל מאצלו נוטל ברשות וכל המניח אצלו מניח ברשות. הגנבי שבאו במחתרת ועשו תשובה חייבין להחזיר עשה אחד מהן תשובה חייב להחזיר את שלו ואם היה מוציא ונותן להן הוא משלם על ידי כולן. תני הגוזל ומאכיל בניו בין גדולים בין קטנים פטורין מלשלם הניח לפניהן בין גדולים בין קטנים חייבין לשלם סומכוס אומר גדולים חייבין קטנים פטורין אם אמרו אין אנו יודעין אם עשה אבינו חשבון באחרונה הרי אילו פטורים. התיב ר' בא בר ממל הגע עצמך בשהניח לפניהן קרקע לא הכל מהן לומר אין אנו יודעין מה חשבון עשה אבינו באחרונה. התיב רב המנונא הגע עצמך שהיתה גזילה מפורסמת לא הכל מהן לומר אין אנו יודעין מה עשה אבינו חשבון באחרונה. התיב רב ששת אפילו קטנים נטענין להן בבית דין מה אית לך למימר. א"ר מנא תיפתר בשטענו הן אין אנו יודעין כו'. יודעין אנן דעסק אבינו עמד על הדין חושבנא ולית נן ידעין מה נפק מדינא:

דף מג, א פרק י הלכה ב משנה נטלו מוכסין את חמורו ונתנו לו חמור אחר נטלו הליסטין כסותו ונתנו לו כסות אחרת הרי אילו שלו מפני שהבעלין מתייאשין מהן המציל מיד הנהר מיד הליסטין אם נתייאשו הבעלין הרי אילו שלו וכן נחיל של דבורים אם נתייאשו

הבעליי הרי אילו שלו אמר ר' יוחנן בן ברוקה נאמנת אשה או קטן לומר מיכן יצא נחיל זה. ומהלך לתוך שדהו ונוטל את נחילו ואם הזיק משלם מה שהזיק אבל לא יקוץ את הסוכה על מנת ליתן דמים ר' ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר קוצץ ונותן דמים:

דף מג, א פרק י הלכה ב גמרא תני המציל מן הגייס מן הדליקה משנונית הים משלולית הנהר הרי אילו שלו וכן נחיל של דבורים אם נתיאשו בעליו הרי אילו שלו. ר' חנינא בר פפא בשם ר' יוחנן

דף מג, ב פרק י הלכה ב גמרא מתניי בנחיל שגזלו מן ההליכה ובפורח. ובלבד על אתר אבל אם יצא וחזר אני אומר מפני יראה ופיתוי אמרו. תני ר' ישמעאל בן ר' יוחנן בן ברוקה אומר תניי בית דין הוא לקוץ זה סוכה ונותן דמים שעל מנת כן הנחיל יהושע לישראל את הארץ:

דף מג, ב פרק י הלכה ג משנה המכיר כליו או ספריו ביד אחר אם יצא לו שם גניבה בעיר ישבע כמה הוציא ויטול ואם לאו לא כל הימנו שאני אומר מכרן לאחר ולקחן זה ממנו:

דף מג, ב פרק י הלכה ג גמרא אמר רבי בא בר ממל בדין הוא שלא ישבע ולמה אמרו ישבע שלא יהו בעלי בתים נטפלין לגנבים. ר' יהושע בן לוי אמר והוא שיצא לו שם שנגנבו ספריו. רב אמר צריך להביא ראיה שלן עמו באותו הלילה. אסי אמר אם טעון לומר צפלוני לקחתים נאמן אתא עובדא קומי ר' נסא ולא קביל מה פליג אמר בר נש דעקין הוה בגין כן לא קביל:

דף מג, ב פרק י הלכה ד משנה זה בא בחביתו של יין וזה בא בכדו של דבש נסדקה חבית של דבש ושפך זה את יינו והציל את הדבש לתוכו אין לו אלא שכרו אם

אמר לו אציל את שלך ואתה נותן לי דמי שלי חייב ליתן
לו :

דף מג, ב פרק י הלכה ד גמרא תני שנים במדבר ביד זה
חבית מים וביד זה חבית דבש נסדק חבית מים תניי
בית דין הוא שישפוך זה דבשו ויציל את מימיו שהמים
מחייה במדבר ולא הדבש. תני פועל ועני שעלו לראש
אילן ושיברו סוכה בזמן שדרך פועלין לעלות באילן
פטורין ואם לאו חייבין :

דף מג, ב פרק י הלכה ה משנה שטף נהר חמורו וחמור
חבירו שלו יפה מנה ושל חבירו מאתים הניח את שלו
והציל את של חבירו אין לו אלא שכרו אם אמר לו
אציל את שלך ואתה נותן לו דמי שלי חייב ליתן לו :

דף מג, ב פרק י הלכה ה גמרא תני הניח שלו להציל של
חבירו ועלה של חבירו מאיליו אין נזקק לו כלום. אלא
הניח שלו להציל של חבירו ועלה שלו מאליו מהו דיימר
לו נתייאשתי נישמענה מהדא שטף נהר חמורו והיה
צווח ואומר לא נתייאשתי ריש לקיש אמר כל זמן
שצווח לא נתייאש ר' יוחנן אמר חזקה מייאש הוא :

דף מד, א פרק י הלכה ו משנה הגוזל שדה ונטלוה
מסיקים אם מכת מדינה היא אומר לו הרי שלך לפניך
ואם מחמת הגזלן חייב להעמיד לו שדה שטפה נהר
אומר לו הרי שלך לפניך הגוזל את חבירו או שלוה
ממנו או שהפקיד לו ביישוב לא יחזיר לו במדבר על
מנת לצאת במדבר יחזיר לו במדבר :

דף מד, א פרק י הלכה ו גמרא אמר רבי יוחנן והלא
אמרו אין הקרקע נגזלת ולמה אמרו חייב להעמיד לו
שדה. קנס קנסוהו. נטלוה מסיקין מן הגזלן מחמת
הנגזל מהו דו יכיל מימר ליה מ"מ הב לי דידי ומאן
דבעי ייתי ויסיב מיני. ר' יהושע בן לוי אמר אין אדם
נתפש על חבירו וחייב ליתן לו אלא בארנון

וגולוגולת. רב אמר יכיל מימר ליה את שרי עביטיך מיני :

דף מד, א פרק י הלכה ז משנה האומר לחבירו גזלתיך והלויתני הפדתה אצלי ואיני יודע אם החזרתי לך ואם לא החזרתי לך חייב לשלם אבל איני יודע אם גזלתיך ואם הלויתני אם הפקדתה אצלי ואם לא הפקדתה פטור מלשלם :

דף מד, א פרק י הלכה ז גמרא ר' יוחנן אמר בבא לצאת ידי שמים. גזלתיך והלויתני הפקדתה אצלי והחזרתי לך והלה אומר איני יודע ר' ירמיה סבר מימר חייב להעמיד לו מן הדין ר' יוסי סבר מימר עוד היא לצאת ידי שמים. הוצאתי מן הכיס ונתתי לך והוא אומר איני יודע רב הונא אמר אומרין לו את לית ידע אהן ידע :

דף מד, א פרק י הלכה ח משנה הגונב טלה מן העדר והחזירו מת או נגנב חייב באחריותו. אם לא ידעו הבעלים בגניבתו ובחזירתו מנו את הצאן והיא שלמה פטור מלשלם :

דף מד, א פרק י הלכה ח גמרא א"ר יוחנן אם ידעו הבעלים בגניבה צריכין לידע בחזירה לא ידעו בגניבה אין צריכין לידע בחזירה ריש לקיש אמר אע"פ שלא ידעו בגניבה צריכין לידע

דף מד, ב פרק י הלכה ח גמרא בחזיר'. א"ר לעזר אין הוה כגון ההין ברחא אין צריכין לידע בחזירה מהו כגון אהן ברחא. אית דמרין חוטרין אית דמרין פנדורה אית דמרין תיישא רבא :

דף מד, ב פרק י הלכה ט משנה אין לוקחין מן הרועים צמר וחלב וגדיים ולא משומרי פירות עצים ופירות אבל לוקחין כלי פשתן בגליל מן הנשים ועגלים בשרון וכולן שאמרו הטמן אסור ולוקחין בצים ותרנגולין בכל מקום :

דף מד,ב פרק י הלכה ט גמרא תני אין מקבלין פקדונות לא מנשים ולא מעבדים ולא מקטנים קיבל מן האשה יחזיר לה מתה יחזיר לבעלה :

דף מד,ב פרק י הלכה י משנה מוכין שהכובס מוציא הרי אילו שלו שהסורק מוציא הרי הן של בעל הבית הכובס נוטל שלשה חוטין והן שלו יותר מיכן של בעל הבית ואם היה שחור על גבי לבן נוטל את הכל והן שלו :

דף מד,ב פרק י הלכה י גמרא אבא הושעיה איש טרייא הוה קצר והוה עבד ליה חדא איסדכין מן הד עמר. דלא יהוון ברייתא אמרין מדידן לבש :

דף מד,ב פרק י הלכה יא משנה החייט ששייר מן החוט כדי לתפור בו מטלית שהיא ג' על ג' חייב להחזיר לבעלין מה שחרש מוציא במעצד הרי אילו שלו ובכשיל של בעל הבית ואם היה עושה אצל בעל הבית אף הנסורת של בעל הבית :

דף מד,ב פרק י הלכה יא גמרא תני רבי חייה מלא מחט דברי ר' חייה פתרין לה כפליים כמלוא מחט. תני בר קפרא מלא משיכת המחט דבי רבי ינאי פתרין לה כמשיכת מחט. מה ופליג מה דתני רבי חייה מלא מחט דבי ר' ינאי פתרין לה כפליים כמלא מחט. מה דתני בר קפרא מלא משיכת מחט דבי רבי ינאי פתרין לה כפליים
כמשיכת מחט :